

100 ANYS D'HISTÒRIA
de l'Acondicionamiento Tarrasense
al LEITAT Centre Tecnològic

CENTENARI
100
ANYS
2006

ACONDICIONAMIENTO TARRA
CONDICIONAMIENTO TARRA
CONDICIONAMIENTO TARRASEI
ACONDICIONAMIENTO TARRA
CONDICIONAMIENTO TARRA
CONDICIONAMIENTO TARRASEI
ACONDICIONAMIENTO TARRA
CONDICIONAMIENTO TARRA

LEITAT Centre Tecnològic

Centre Tecnològic LEITAT

LEITAT Centre Tecnològic

Centre Tecnològic LEITAT

LEITAT Centre Tecnològic

Centre Tecnològic LEITAT

LEITAT Centre Tecnològic

Centre Tecnològic LEITAT

Autor:

Koldo Corbera Izaola

Disseny Gràfic:

Dolors Boatella Bravo

Maquetació:

Dolors Boatella Bravo

Traducció castellà:

Elisabeth Queralt Rodríguez

Arxiu:

LEITAT

Imprempta:

Edició:

Setembre 2006

Col·laboració:

Societat del Coneixement Ajuntament de Terrassa

Agraïments:

Cecot

Institut Industrial

Foment de Terrassa

Ajuntament de Terrassa

Joan Antoni Pujals Vallhonrat

Jordi Pi de la Serra Joly

Eusebi Cima Mollet

Martí Colomer Ribas

Joan Parra Farré

Antoni Paz Lostes

Maria José Rodríguez Licerias

Marta Morera Escudé

Josep Mª Pallarès Soler

Josep Capdevila Agulló

Anna Morera Escudé

Laboratori Físic Centre Tecnològic LEITAT

Laboratori Químic Centre Tecnològic LEITAT

Terrassa setembre de 2006

**100 anys d'història
de l'Acondicionamiento Tarrasense
al LEITAT Centre Tecnològic**

(1906-2006)

ÍNDEX

PRESENTACIONS

Capítol I: ELS ORIGENS DE L'ACONDICIONAMIENTO TARRASENSE	13
Capítol II: FUNDACIÓ DE L'ACONDICIONAMIENTO TARRASENSE	17
Capítol III: RELLEU GENERACIONAL, INNOVACIONS TECNOLÒGIQUES I ATURADA TÈCNICA PER LA GUERRA CIVIL	34
ACTES DE CELEBRACIÓ DEL CINQUANTÈ ANIVERSARI	36-39
Capítol IV: L'ENTITAT I LA CRISI TÈXTIL DELS SEIXANTA	43
Capítol V: CONSOLIDACIÓ DE LA TASCA DEL LABORATORI	54
INAUGURACIÓ DEL LABORATORI QUÍMIC	62-63
Capítol VI: NOU RUMB, I RELLANÇAMENT DE L'ENTITAT	69
ACTES DE CELEBRACIÓ DEL NORANTÈ ANIVERSARI DEL LEITAT	76-77
Capítol VII: EL LEITAT AVUI	78
ESPECIAL ACTES DE CELEBRACIÓ DEL CENTENARI DEL LEITAT	90-91
Capítol VIII: ÀREES DE TREBALL	92
Capítol IX: EL FUTUR: L'INICI D'UNA NOVA ERA	101
Capítol IX: UN EDIFICI DE GARANTÍES – UN EDIFICI DE FUTUR	104
Bibliografia	
Fonts d'arxiu	

Un passeig per la història de la indústria tèxtil i la ciutat de Terrassa

Fa cent anys un grup d'empresaris de la punyent indústria local va associar-se per dotar a la ciutat d'una entitat que treballés pel bé del sector tèxtil. Van ser aquests qui, després d'escoltar la ponència de Bartomeu Amat a l'Escola Industrial, van decidir crear l'Acondicionamiento Tarrasense. Una associació que treballés al servei de la indústria tèxtil, objectius que s'han mantingut vigents després de cent anys, i que de ben segur seguiran endavant com fins ara.

Com qui posa una peça al teler, l'any 1906 va engegar la història d'una entitat clau per a la indústria i la ciutat de Terrassa. Per això, com a president de l'Acondicionamiento Tarrasense - Centre Tecnològic LEITAT, és un plaer convidar-vos a fer una passejada per la història d'aquesta associació fins el dia d'avui.

En primer lloc, i per tal d'entendre que ha estat i en què s'ha convertit l'Acondicionamiento Tarrasense, cal saber de les inquietuds dels seus socis fundacionals. Personatges de renom per a la ciutat i la indústria tèxtil en general, es van trobar l'any 1904 a la conferència "El condicionament de fibres tèxtils". Aquesta, juntament amb l'esperit innovador que promulgaven els senyors Joan Marcet, Joan Fontanals, Josep Freixa, Alfons Sala, Lluís Salvans, Josep Garcia Humet i Claudi Ramoneda, en va resultar la llavor de la nova associació. Dos anys més tard es feia realitat la creació de l'Acondicionamiento Tarrasense, un establiment públic per al condicionament de matèries tèxtils, comprovació i assaigs de fils, un laboratori per anàlisi químic tèxtil, i tots aquells serveis que es poguessin considerar d'utilitat per a la Indústria Tèxtil.

En aquests cent anys, l'associació ha estat testimoni real de tot allò relacionat amb la indústria tèxtil i la ciutat de Terrassa, esdevenint partícip de molts dels episodis més determinants de la història. El recolzament rebut per part dels empresaris de la pluralitat de sectors amb què s'ha relacionat l'entitat, és un clar exemple de la rellevància que ha adquirit l'associació al llarg de la seva vida.

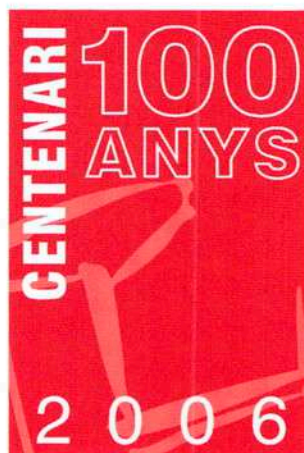
Personalment, em veig en la obligació de manifestar la meva gratitud per poder presidir una entitat d'aquesta categoria, que tot i viure situacions de tots colors, s'ha mantingut sempre amb una personalitat pròpia, i en concordança amb els seus objectius fundacionals. Al mateix temps, també voldria mostrar el meu agraïment més sincer a la Junta Directiva de l'entitat, al seu equip directiu i als seus treballadors, per estar contribuint de manera tant eficient en la consolidació de l'Acondicionamiento Tarrasense - Centre Tecnològic LEITAT, i col·locar-lo a primera línia en l'escenari de la innovació tecnològica.

Per tot això, és un orgull recordar-vos que tot i aquest repàs per la vida de l'entitat, aquesta no ha arribat a la seva fi, doncs el futur es planteja molt esperançador i adaptat a les noves necessitats de la indústria, per poder seguir oferint una col·laboració de qualitat i eficiència.

És per això que us encoratjo a tots a seguir d'aprop les noves passes que realitzarà l'entitat, centrades a proporcionar valor afegit als productes industrials, a partir de l'ampli know-how tecnològic existent, basat en la innovació, la recerca i el desenvolupament.

Eusebi Cima Mollet

Preside

Amb la bandera de la Innovació

A diferència del que molts es podrien pensar, el referent històric que gaudeix una associació com el Centre Tecnològic LEITAT, des de la seva fundació com a Acondicionamiento Tarrasense, no ha estat una trava per a la consolidació del centre com el coneixem actualment. És més, l'experiència adquirida en aquest segle de vida, ha esdevingut la millor carta de presentació possible per a demostrar el know-how disponible per al desenvolupament de projectes i activitats, i sobretot, per evidenciar el coneixement potencial per a fer front el futur.

Les vicissituds viscudes per l'associació, sempre estretament lligada a l'evolució de la indústria, són un clar exemple de què amb empena i esperança es pot fer front a qualsevol impediment que es pugui presentar. Molts han estat els moments en què la situació ha semblat definitiva, però amb un redireccionament encertat es pot aconseguir l'èxit buscat, o si més no, preparar-se de manera eficient per assolir-lo.

Darrerament s'està tornant a viure un cicle difícil per a la indústria en general, i més en concret per al sector tèxtil. Les raons d'aquesta situació són conegudes per tots, però contra el pessimisme emergent per fer front a fets com l'alliberament d'aranzels, han emergit institucions capaces de cercar una solució viable. La via més vàlida per a poder recuperar la competitivitat perduda, situació en que s'estan trobant molts empresaris, pot passar per un mot com innovació.

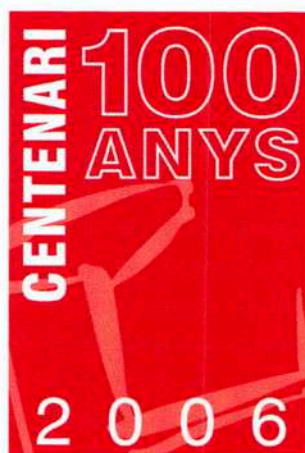
Conscients de la necessitat de materialitzar aquesta paraula en fets, el LEITAT s'ha especialitzat des de fa uns anys en aquest camp, i s'ha adaptat a les noves necessitats de la indústria. De la mateixa manera que en dècades anteriors les àrees de treball s'anaven augmentant en relació a les necessitats de la pròpia indústria, ja fos amb la creació de nous departaments o adquisició d'aparells tecnològicament avançats, en aquesta ocasió s'ha repetit l'escena.

Únicament sent actors actius de la realitat, es va poder fer un examen a priori de les possibles necessitats del present i el futur de la indústria, d'on en va sorgir el que ja es pensava, la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació (R+D+i), serien les noves armes de batalla dels industrials del moment. Per tot això, recolzat per l'experiència, el LEITAT ha volgut prendre l'ensenyà de la innovació com la base del seu futur més immediat, i centrar-hi gran part dels seus esforços. Amb això s'aconseguia mantenir l'esperit fundacional de l'entitat, oferint un servei de qualitat als seus col·laboradors, però ara adaptat a les necessitats del segle XXI.

La clau del futur del LEITAT també es fonamenta en la gestió del talent. En l'actualitat comptem amb un equip de persones altament qualificades i de diferents perfils professionals amb capacitat per donar resposta de manera interdisciplinària als nous reptes i projectes futurs.

Joan Parra Farré

Director Gerent

**100 anys d'història
de l'Acondicionamiento Tarrasense
al LEITAT Centre Tecnològic
(1906-2006)**

ELS ORIGENS DE L'ACONDICIONAMIENTO TARRASENSE

A principis del segle XX, de la mateixa manera que ja havia passat a altres ciutats industrials de l'antiga Europa, a Terrassa augmenta la preocupació per la millora de la qualitat dels productes que s'hi manufacturen. Concretament, i responent a la tradició tèxtil tant de la ciutat com de la comarca, aquest interès es centra en els teixits de llana, la principal especialitat de la indústria terrassenca.

L'Acondicionamiento Tarrasense a principis de segle (panormàmica)
(Arxiu Leitat)

Per aconseguir aquest propòsit calia desenvolupar diversos aspectes que garantissin el seu èxit, entre els que destacava la necessitat de desenvolupar la formació de tècnics qualificats, i afavorir la recerca aplicada en innovació en quant a matèria tèxtil.

Aquesta preocupació es va posar de manifest en diferents àmbits de la ciutat, resultant que el 1904 l'Escola Superior d'Indústries de Terrassa, establerta l'any 1901, va organitzar una secció d'Enginyeria Industrial Tèxtil. Aquest fet, conjuntament i de manera paral·lela a la iniciativa que volien impulsar l'Institut Industrial i la Cambra de Comerç i d'Indústria de la localitat, es va començar a pensar i a estudiar la necessitat d'impulsar la constitució d'un Condicionament Públic de matèries tèxtils.

L'encarregat de l'estudi fou Bartomeu Amat, director aleshores de l'Escola Industrial. Els resultats presentats foren clarament favorables, i recolzats per una conferència d'extensió universitària que el mateix professor va oferir a l'Institut Industrial sota el títol "Acondicionamiento de Materias Textiles", es va encarregar al senyor Amat, per part d'una associació promotora, la viabilitat real de poder constituir un condicionament a la ciutat.

Dr. Bartomeu Amat Brugada

(Terrassa 1870 - 1909)

Nascut l'any 1870, va estudiar la carrera d'enginyer tècnic a Bèlgica, quan va tornar a Terrassa el seu pare havia tancat la fàbrica i va haver de buscar feina. Va passar com a tècnic per diferents empreses de Barcelona, i una de filats de Terrassa, d'on va derivar a ser també el director de l'Escola Industrial.

Es diu d'ell que va renunciar a la lògica remuneració per aquell càrrec per poder ocupar-lo, ja que era més un tècnic que no pas un empresari.

En la seva etapa com a professor de l'escola va ser qui va pronunciar la conferència "El condicionament de fibres tèxtils", d'on va sorgir l'interès d'un grup d'empresaris a crear l'Acondicionamiento Tarrasense.

Matemàtic, inventor, industrial i enginyer, va centrar la seva activitat professional en la investigació tèxtil. Va morir l'any 1908 quan una polítxja despresa de l'embarat li va caure al cap, era el 24 de març de 1909.

En el llistat de promotors de la idea, hi figuraven alguns fabricants tèxtils de la ciutat, que van constituir una associació. Els seus fundadors varen ser Alfons Sala Argemí, Josep Freixa Argemí, Josep Garcia Humet, Lluís Salvans Armengol, Joan Fontanals Boada, Joan Marcet Palet i Claudi Ramoneda Muns. Igualment es va convidar a altres industrials i comerciants de la ciutat a participar de l'innovador projecte, ingressant a l'Associació Ramon Argemí, Francesc Salvans, Josep Guix, Agustí Prat, Pere Ribas, Domingo Domingo, i les raons socials Amat y Viver, Escudé y Gibert, Hijos de E.Torrella, Vda. De Juan Palet i C^a, y Samaranch y Morera. En total 18 membres, entre empreses i particulars, que es van comprometre avalar un crèdit concedit per Seguro Tarrasense, iniciant-se així les gestions per aconseguir la creació d'un condicionament de matèries tèxtils a Terrassa.

Sr. Alfons Sala Argemí
(Arxiu Leitat)

A mitjans de 1905 van aparèixer al butlletí de la Cambra de Comerç local anuncis adreçats als propietaris de locals de la ciutat per poder aconseguir-ne un on situar aquest nou equipament. En aquest sentit, el 9 de desembre de l'any 1905 s'aprova el reglament pel qual s'ha de regir el recent constituït Acondicionamiento Tarrassense, en el que també hi figura el compromís de tots els seus fundadors de renunciar des del principi a qualsevol benefici econòmic, sense ret ni tan sols a la prioritat en casos de voler efectuar operacions pròpies dins l'organisme. Per tant, es constituïa com a entitat sense ànim de lucre, al mateix temps que es prenia el compromís de destinar dos terços dels guanys a subvencionar el Patronat de l'Escola d'Enginyers de la ciutat, i a promoure activitats científicotècniques relacionades amb la indústria tèxtil.

Aquestes aportacions a l'Escola Industrial, tot i les dificultats en alguns anys, es van fer efectives fins a la integració de l'escola a la Universitat Politècnica de Catalunya, a principis dels anys seixanta. La resta de guanys s'aportaven a un fons de reserva de l'entitat.

Fotografia del transport de llana

(Arxiu Leitat)

FUNDACIÓ DE L'ACONDICIONAMIENTO TARRASENSE

El 15 de febrer de 1906 es va celebrar la Primera Junta General de Socis, resultant escollida per unanimitat la següent Junta Directiva:

President - Josep Freixa
Vocal - Lluís Salvans
Tresorer - Claudi Ramoneda
Comptador - Joan Fontanals
Secretari - Josep Garcia Humet

En la primera reunió després de l'acte de constitució de la societat, es comença a estudiar la necessitat de disposar d'un local per a realitzar la tasca de l'entitat. En aquest sentit es decideix per unanimitat facultar al president per a què aconsegueixi l'arrendament del local, propietat de Josep Soler i Palet, del carrer del Nord número 104, amb l'objectiu d'instal·lar-hi els aparells de condicionament. Al mateix temps d'uns solars del mateix carrer per si és necessari ampliar espais. Així doncs, en la junta del 15 de març de l'any fundacional, el president anuncia l'arrendament de l'edifici del carrer del Nord, per la quantitat de sis-centes pessetes anuals, i els solars situats entre els números 117 i 127 del mateix carrer, per 325 pessetes.

Sr. Josep Freixa i Argemí

(Terrassa 1862 - 1925)

Industrial format a Elbeuf (França), on adquireix coneixements de teoria dels teixits, participa fermament en l'evolució i internacionalització del sector tèxtil de la ciutat, exportant matèries, sobretot a països sud-americans.

Josep Freixa i Argemí va ser un dels precursors de la fundació de l'Acondicionamiento Tarrasense, esdevenint el seu primer president el 15 de febrer de 1906. Tot i aquesta destacada participació en la fundació de l'entitat, transcorregut un mes de l'exercici del seu càrrec, va abandonar-lo per motius de salut.

Acta de constitucion de la sociedad El Acondicionamiento Tarrasense.

Mons. Sala
Juan Mercet
Juan Fontanals
Jose Garcia Humet
Luis Salvans
Claudio Ramoneda
Ramon Argemí
Rafel Prat
Fren. Salvans
Jose Treixa
Jose Guix

En la ciudad de Tarrasa a 15 de Febrero de 1906
Reunidos los señores expresados al margen, por Don. Jose Treixa se dio cuenta y lectura del Reglamento de la indicada sociedad presentado en el gobierno civil de la Provincia el dia quince de Diciembre de 1905, y en conformidad al propio Reglamento invito a los presentes a nombrar la Junta Directiva, y conformes todos lo presentes han designado y nombrado por unanimidad menos un voto a saber:

- Para Presidente a Don. Jose Treixa
- " Vocal a Don. Luis Salvans
- " Tesorero a Don. Claudio Ramoneda
- " Contador a Don. Juan Fontanals
- " Secretario a Don. Jose Garcia Humet.

Seguidamente los nombrados tomaron posesion del cargo y el Sr. Presidente declaro legalmente constituida la sociedad y mando se extendiese la presente acta, lo que se ha verificado inmediatamente, y despues de leida por el Sr. Secretario ha sido aprobada por unanimidad y se firma por todos los concurrentes

El Secretario
[Signature]

Sense haver-se complert un mes d'aquesta constitució, la junta va haver de ser renovada a causa de la petició de dimissió del seu president, per motius de salut, de les seves funcions com a màxim representant de l'associació, així com dels seus drets com a membre de la Junta Directiva. El va substituir Josep Garcia Humet, convertint-se en el nou president, i incorporant-se Joan Marcet com a nou membre en la Junta General Extraordinària del 23 de març de 1906.

També acordat en aquesta darrera junta, l'associació promotora va demanar un crèdit a Seguro Tarrasense, amb l'aval de tots els socis, per fer front a les despeses d'adequació del local i adquisició de nous aparells. Al mateix temps, es va nomenar oficialment director a Francesc Pi de la Serra, que juntament amb Bartomeu Amat i Lluís Salvans, designats per la Junta Directiva, van col·laborar en la tasca d'executar el muntatge del nou condicionament.

Sr. Francesc Pi de la Serra
(Arxiu Leitat)

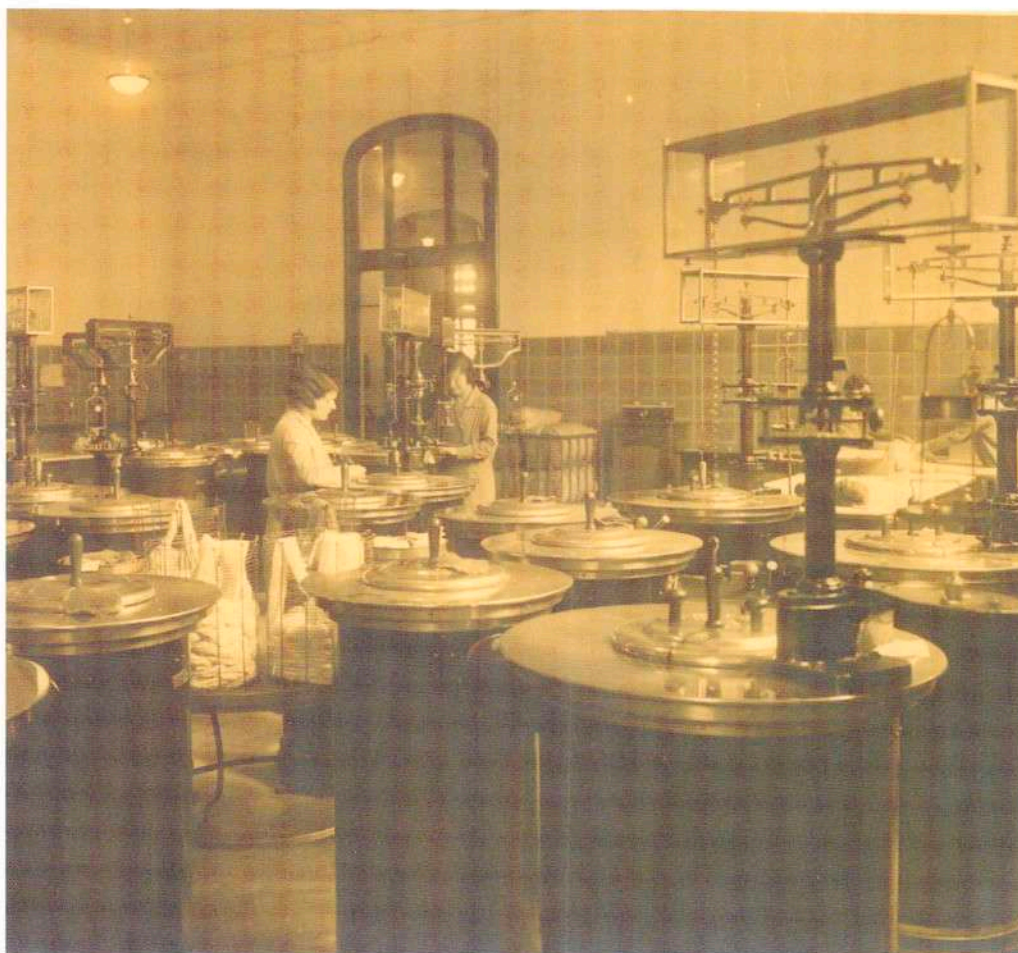

Sr. Lluís Salvans
(Arxiu Leitat)

Finalment, el 16 de setembre de 1906 fou inaugurat l'Acondicionamiento Tarrasense als locals del carrer del Nord, esdeveniment que fou elogiat àmpliament per la premsa catalana, per ser el primer condicionament públic a l'estat espanyol. Ràpidament es va fer evident que les instal·lacions serien insuficients donat l'alt nombre de matèries que es rebien, molt superior a les previsions, per la qual cosa es va ampliar el local, adquirint algunes construccions adjacents i cobrint el pati per a convertir-lo en magatzem.

El desembre d'aquest mateix any, fruit de la col·laboració amb el Patronat de l'Escola Industrial, es va encarregar a l'Acondicionamiento Tarrasense la tasca de completar la secció de telers i pentinatge de llanes dels tallers de l'Escola per a les pràctiques dels alumnes, del seu funcionament, així com del compromís de proporcionar primeres matèries.

Imatge de la sala d'estufes de condicionar la llana
(Arxiu Leitat)

En els seus primers anys de vida, l'activitat de l'entitat va superar totes les previsions, fet pel que progressivament es feia necessari incrementar el nombre d'aparells de condicionar, ja que durant l'any 1907 s'havia assolit la xifra de 1.508.345 quilos de producció. L'augment de l'activitat feia necessària també l'ampliació immeditada dels espais disponibles, especialment del magatzem, i per aquestes raons es va parlar amb el propietari dels altres locals adjacents, Josep Torras, per tal de poder disposar dels mateixos.

L'any 1908, tal com havien fet la majoria de condicionaments d'arreu d'Europa, l'Acondicionamiento Tarrasense va completar les seves instal·lacions amb un laboratori per a l'anàlisi químic-tèxtil, la direcció del qual fou assumida per Daniel Blanxart Pedrals, enginyer industrial i professor de Tecnologia Tèxtil de l'Escola Industrial de Terrassa. El nou establiment, en la seva doble funció, fou acceptat de bon començament per la Unió Internacional de Condicionaments públics.

Sr. Daniel Blanxart Pedrals

(Olesa de Montserrat 1884 - 1965)

Nascut a Olesa de Montserrat l'any 1884, va combinar la seva trajectòria professional entre la docència i la investigació de coneixements de la Indústria Tèxtil. La seva activitat professional es va centrar en la docència, i el seu càrrec com a director del Laboratori d'Anàlisi Químiques del Condicionament Tarrasenc, inaugurat l'any 1908.

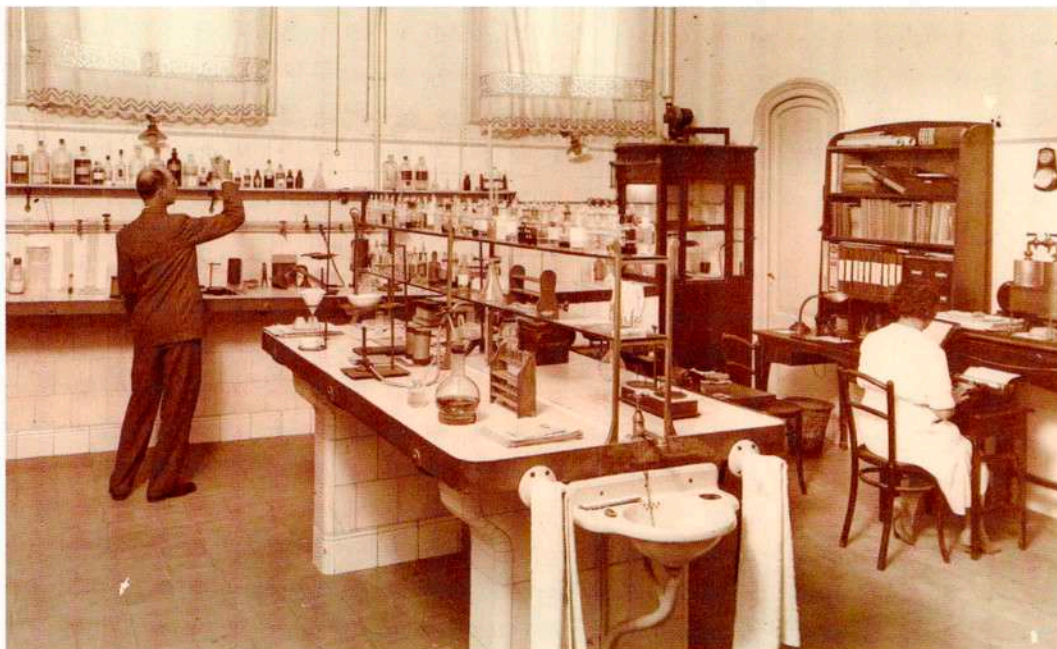
Com a professor es va iniciar l'any 1907 quan va assumir els ensenyaments de les assignatures de Tecnologia Tèxtil que impartia, fins a la seva mort, el professor Bartomeu Amat Brugada a l'Escola d'Arts i Oficis de Terrassa.

Més tard, ja com a professor titular de Tecnologia Tèxtil de l'Escola d'Enginyers de l'Escola Industrial de Barcelona, publicà nombrosos articles en revistes tècniques, i va ser director de l'Anuari d'Indústries Tèxtils.

En la seva tasca com a director del LEITAT, contribuí fermament a la seva implantació, i a la seva posterior diversificació d'activitats. El seu afany per modernitzar els equipaments del laboratori, i així mantenir-lo al nivell dels seus homòlegs europeus, va ser una de les raons de la bona marxa.

Escena del laboratori químic de l'entitat
(Arxiu Leitat)

L'any 1910 ja s'havien condicionat més de tres milions de quilos, triplicant la xifra que s'havia calculat com a màxim de producció. Aquest augment de treball ocasionava les continues demandes de la direcció de l'entitat per tal d'incrementar el número d'aparells, així com de l'espai disponible.

Per aquesta raó, en la junta del 5 de gener de 1911, i escoltades les peticions del director Pi de la Serra, el president va encarregar a Joan Fontanals la tasca de buscar un terreny cèntric i amb condicions de preu acceptables per a construir-hi un edifici de planta. Aquesta decisió es va prendre després de valorar la situació que es derivava del fet que entre lloguers i jornals dobles, resultava poc productiu seguir treballant en aquestes condicions. Per aquest motiu, en les següents reunions celebrades, el tema de poder disposar d'un nou edifici més gran i ampli, va ser capdal. Uns terrenys propietat d'Alfons Sala van semblar els més idonis per a aquest nou projecte, però que calia l'aprovació de la Junta General per a poder adquirir-los.

En reunions successives de la Junta Directiva, i a falta de l'aprovació definitiva, la discussió per la necessitat de disposar d'un edifici va seguir a l'ordre del dia, ja que els terrenys que ofería el Sr. Sala resultaven excessius per a la construcció del nou edifici. Finalment es va acordar amb el propietari la cessió de 140.000 pams per aquest propòsit, a ral el pam quadrat, al Passeig 22 de Juliol de la mateixa ciutat de Terrassa.

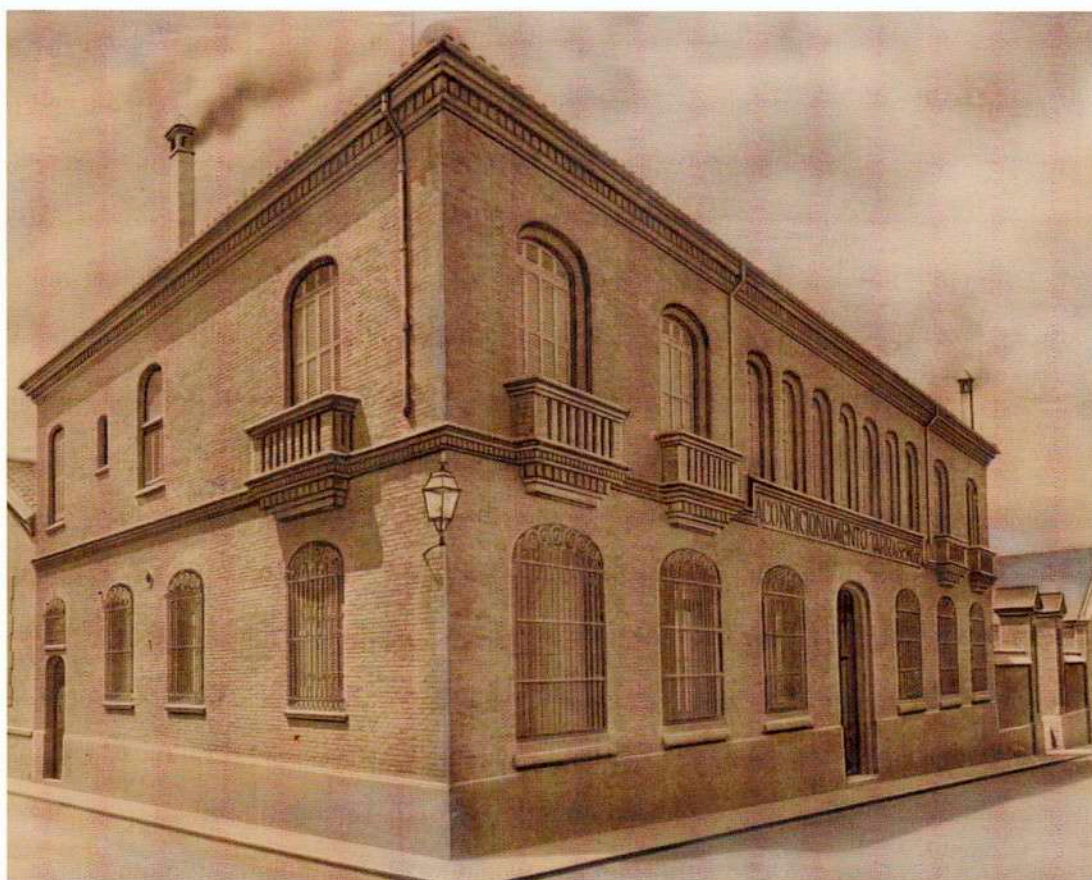

El 6 d'abril de 1914 es va celebrar una nova Junta General de l'Acondicionamiento Tarrasense on, a part d'altres decisions de caire econòmic per respondre al bon funcionament que estava tenint l'entitat, es va facultar al president Garcia Humet a signar l'escriptura d'adquisició dels nous terrenys, i arrencar la construcció del nou edifici.

En ple procés de planificació del nou emplaçament per a l'entitat, el seu president fins el moment, Josep Garcia Humet, va morir i va ser substituït per Francesc Salvans, en la junta general del 30 d'agost de 1915. En aquesta mateixa reunió es va acordar facultar a la Junta Directiva a prendre les decisions necessàries per a no demorar més la construcció de la nova seu, donades les urgents necessitats d'espai que es tenien.

El 10 de febrer de 1916 van ser aprovats els plànols definitius de l'arquitecte Lluís Muncunill, i immediatament es van iniciar les obres, resultant ja habilitats, durant el mes d'octubre del mateix any, part dels nous magatzems. El pressupost presentat pel responsable del projecte era de 130.450 pessetes.

Reproducció de la façana de l'edifici de l'Acondicionamiento Tarrasense
(Arxiu Leitat)

Després de retardar la celebració de la Junta General diverses vegades, degut a què els membres de la directiva volien presentar les noves instal·lacions als socis, aquesta es va celebrar el 21 de març de 1917. Va ser també en aquesta reunió on es va acordar demanar un nou préstec a Caja de Ahorros de Terrassa de 125.000 pessetes, ja que a causa de la construcció de la nova seu, no es disposava de capital suficient.

Mentre, la tasca diària de l'associació no parava, augmentaven els anàlisis efectuats, les matèries emmagatzemades, i sobretot, les contractacions de diferents professionals per a completar el nou edifici, ferrers, fusters, etc. Al mateix temps, i a raó de la publicació del Reial Decret referent a la creació d'establiments oficials de condicionament, es va facultar al president i al director del mateix a estudiar les modificacions necessàries per a poder accedir a aquest rang amb caràcter oficial.

Tractament de la llana
(Arxiu Leitat)

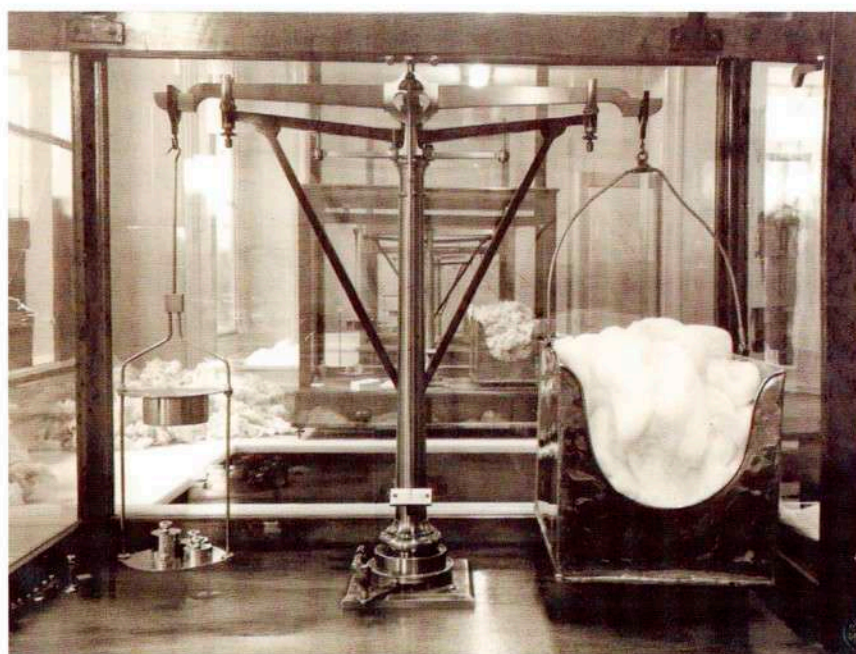
Aquesta possibilitat va ser presentada a la Junta General del 28 de gener de 1918, per la qual es proposava la modificació d'alguns articles dels estatuts de l'entitat a fi de poder adaptar-se a les demandes oficials. Un dels aspectes més destacats d'aquestes modificacions va ser el fet que es demanava que la societat, un cop hagués amortitzat tots els préstecs des de la seva creació, no quedés dissolta. Es proposava que pogués continuar treballant, i al mateix temps, ampliar el seu camp d'acció a fi de resultar beneficiosa per a la prosperitat de la indústria tèxtil. Altres aspectes que van ser discutits en aquesta mateixa reunió va ser la duració dels càrrecs de la Junta, així com la possibilitat de que aquests membres poguessin extreure beneficis de l'associació, un cop amortitzada.

Després d'intenses discussions, es va decidir que els càrrecs de la Junta Directiva serien gratuïts i obligatoris, de dos anys de duració i escollits en la Junta General Reglamentaria de la segona quinzena del mes de gener corresponent. Pel que fa als beneficis de l'entitat es va acordar que un cop saldats tots els deutes, els beneficis es retribuïrien de la següent manera: una tercera part al Patronat de l'Escola, una altra part a associacions d'industrials o comerciants de la ciutat, però que aquests no ho utilitzessin per cap fi particular, sinó col·lectiu i en benefici del comerç i la indústria de la ciutat. La darrera part es destinaria a fons de reserva del propi condicionament.

Escena del procés de condicionament de la llana
(Arxiu Leitat)

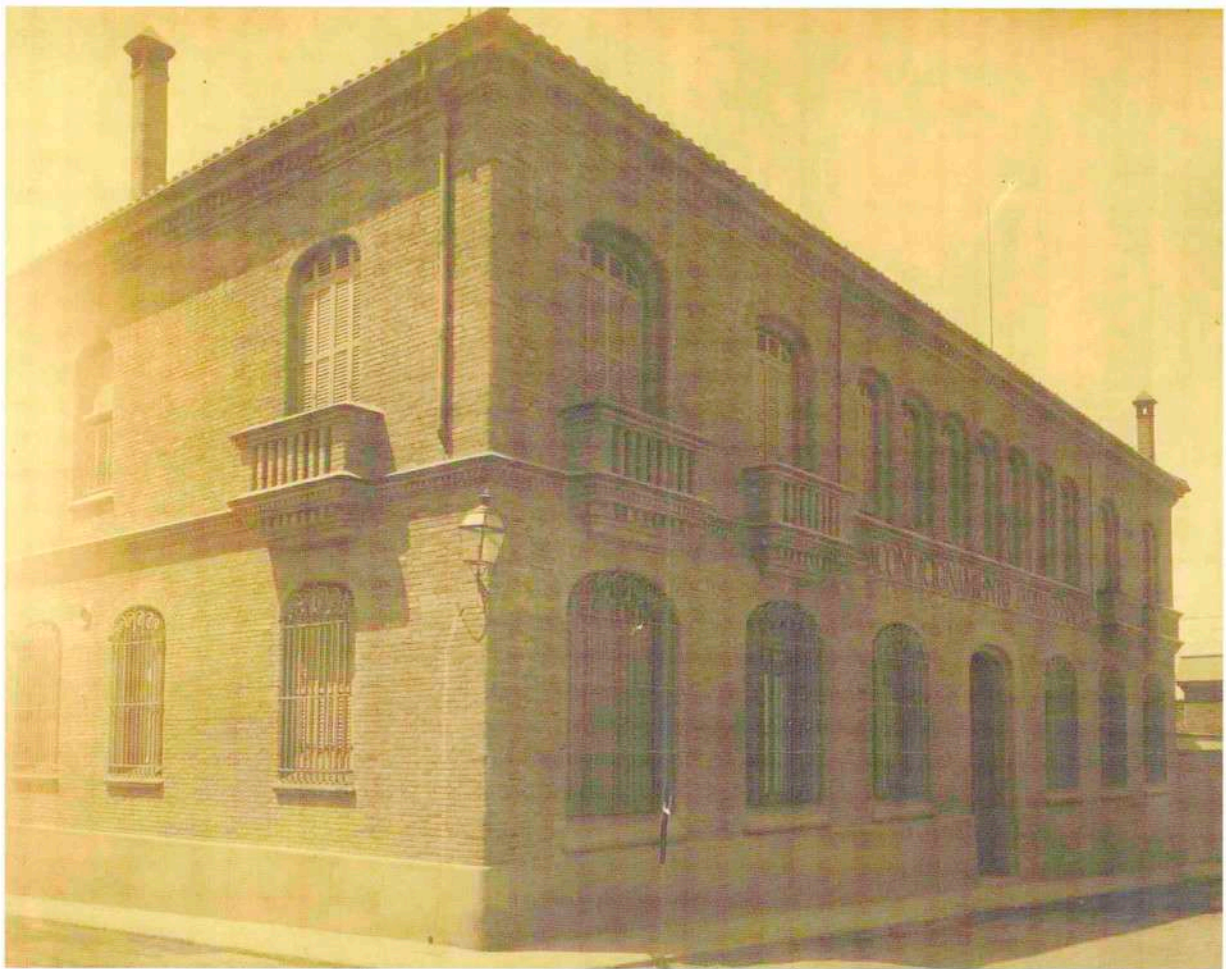

Balança de pesatge de la llana
(Arxiu Leitat)

Finalment, el mes de març de 1918 va quedar el nou edifici enllestit, i amb capacitat per a fer front a la gran producció, que aquell any va ascendir a 14 milions de quilos. Durant aquest any les reunions es van limitar a repassar les dades d'evolució de la tasca del centre, molt oscil·lant, arribant a finals d'any a plantejar-se la possibilitat d'augmentar tarifes ja que no s'aconseguia fer front a les amortitzacions previstes. La conjuntura internacional, Europa estava en plena guerra, va provocar una disminució considerable de la producció. Aquest increment tarifari va arribar durant el mes de maig de 1919, ja que es va acordar augmentar, amb caràcter transitori, un 15% de tots les operacions de condicionar i anàlisis químics

Façana de l'edifici obra de l'arquitecte Lluís Muncunill
(Arxiu Leitat)

La naturalesa d'Espanya, a diferència d'altres països europeus, aquesta s'havia mantingut neutral a la guerra, l'havia convertit en subministrador dels països involucrats en el conflicte bèl·lic. Al acabar la guerra, es va produir una baixada considerable de la demanda, al mateix temps que va augmentar l'oferta de treballadors. Tot això va derivar en un *lockout* global, a causa de la crisi generalitzada de la indústria. Aquest fet va facilitar a l'Acondicionamiento Tarrasense que pogués normalitzar el número d'entrades que s'havien acumulat en els darrers anys, i al mateix temps, poder realitzar una verificació i balanç de totes les matèries emmagatzemades. La tasca de l'entitat, no feia possible suspendre la seva activitat durant aquests esdeveniments, fet que va ser resolt per la junta, facultant a la direcció a establir torns de feina entre els operaris.

Magatzems de l'Acondicionamiento Tarrasense
(Arxiu Leitat)

Definitivament instal·lats al nou edifici, i amb capacitat per fer front al volum de feina diari, es va aconseguir el reconeixement oficial de l'entitat. Des de feia diversos mesos, en les juntes generals celebrades, es parlava de la necessitat d'aconseguir aquesta distinció, ja que col·locaria l'associació a l'alçada que es mereixia. D'aquesta manera i després de les gestions realitzades per part d'Alfons Sala, amb bons contactes al govern, s'atorgava la Real Orden, a 28 de gener de 1920. Més tard, atesa la bona organització que es va fer dels magatzems, es va sol·licitar la concessió d'Almacenes Generales de Depósito, que va ser concedida per R.O del 21 de gener de 1921.

Passaven els mesos i la tasca de l'entitat estava cada vegada més consolidada, fet que obliga a la presa de noves decisions per tal de poder fer front a les demandes existents. Així, es van iniciar negociacions amb els representants del Banco Hispano Americano per conèixer la disponibilitat d'aquest a la cessió dels seus magatzems. En el mateix ordre de coses, i en vistes del balanç de primer trimestre de 1920, la Junta va acordar un augment del 35% de les tarifes, per tal de poder fer front a l'augment persistent dels jornals i matèries indispensables per al funcionament de l'associació.

Els reconeixements estatals que havia rebut l'Acondicionamiento Tarrasense en els darrers mesos, així com el caràcter eminentment tèxtil de la ciutat de Terrassa, convertien l'entitat en un dels actors més a tenir en compte en la presa de decisions a tots els nivells. Per tot això, a finals de 1920, i a petició de l'alcalde de la ciutat, es va acordar constituir una comissió que regulés les subhastes de restes de llana, que evités els abusos que es produïen entre els comerciants i fàbriques. Aquesta comissió la conformaren el mateix alcalde, el president de l'Institut Industrial, el president de la Cambra de Comerç, representants de la banca local, i el director de l'Acondicionamiento Tarrasense.

Transportistes a l'interior del magatzem
(Arxiu Leitat)

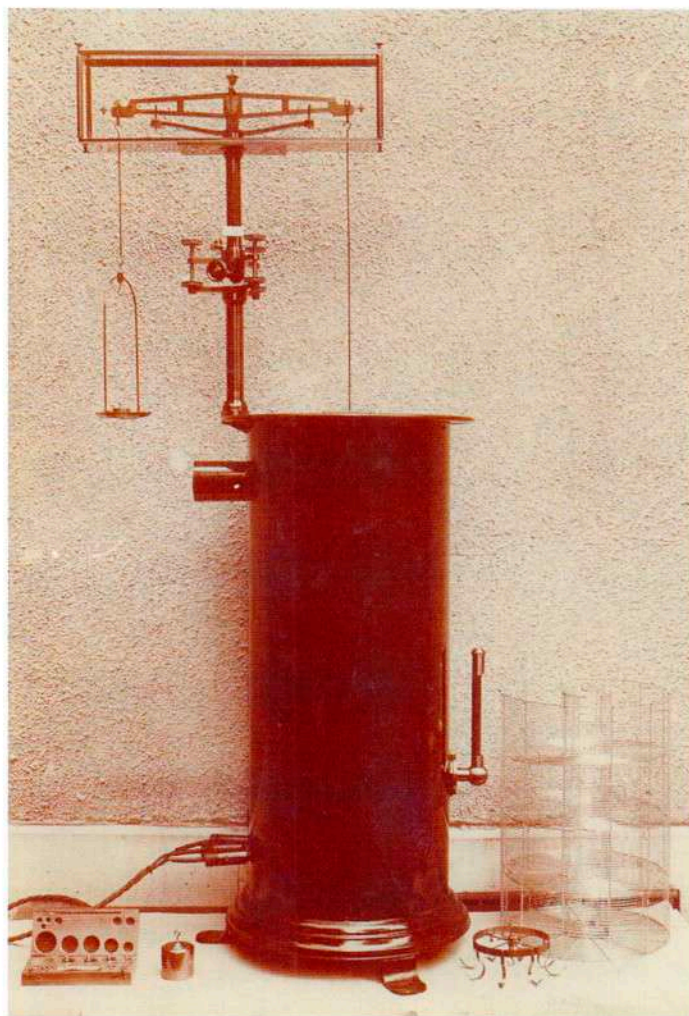

En la Junta General del 26 de gener de 1921, i després de repassar la memòria de resultats de l'últim exercici, entre d'altres temes, es van realitzar diversos relleus a la directiva. El president Francesc Salvans, Joan Fontanals i Claudi Ramoneda deixaven els seus càrrecs per haver exhaurit el temps reglamentari per a formar-hi part, sent substituïts per Ignasi Escuder, Enric Torrella i Antonio Viver. Amb aquests canvis, la junta directiva també s'havia de modificar, quedant composta de la següent manera:

President - Josep Guix
Vicepresident - Enrique Torrella
Vocal - Ignasi Escuder
Vocal - Antonio Viver
Secretari - Miquel Domingo

Al començament dels anys vint se succeeixen en la presidència de l'associació Josep Guix i, novament, Francesc Salvans. En aquest mateix ordre de temes, l'any 1923 es nomena president d'honor a Alfons Sala, per la gran tasca desenvolupada vers l'entitat des de la seva fundació.

Estufa de condicionar
(Arxiu Leitat)

Durant aquesta època, la dècada dels anys 20, la bonança per a l'entitat es millorable. En aquest període es registren xifres de producció molts elevades (any 1923), només superades per les de 1917, època on s'arriben a altes cotes de volum de treball. Aquesta situació obliga als responsables de l'Acondicionamiento Tarrasense a ampliar i millorar les instal·lacions per poder adaptar-les a l'ús, cada vegada més estès, de fibres artificials en la indústria tèxtil. Es decideix demanar a Lluís Muncunill, el mateix arquitecte encarregat de l'edifici, que projecti les reformes que comportaria l'ampliació dels magatzems, així com la construcció d'un pis superior i un soterrani.

Per tal de cobrir també les necessitats de l'entitat en matèria de contractació, i degut a l'alt volum de treball, i a la necessitat de disposar d'un espai per a les subhastes de matèries tèxtils en un indret cèntric de la ciutat, es va acordar en junta adquirir un local situat al número 22 del Raval de la ciutat.

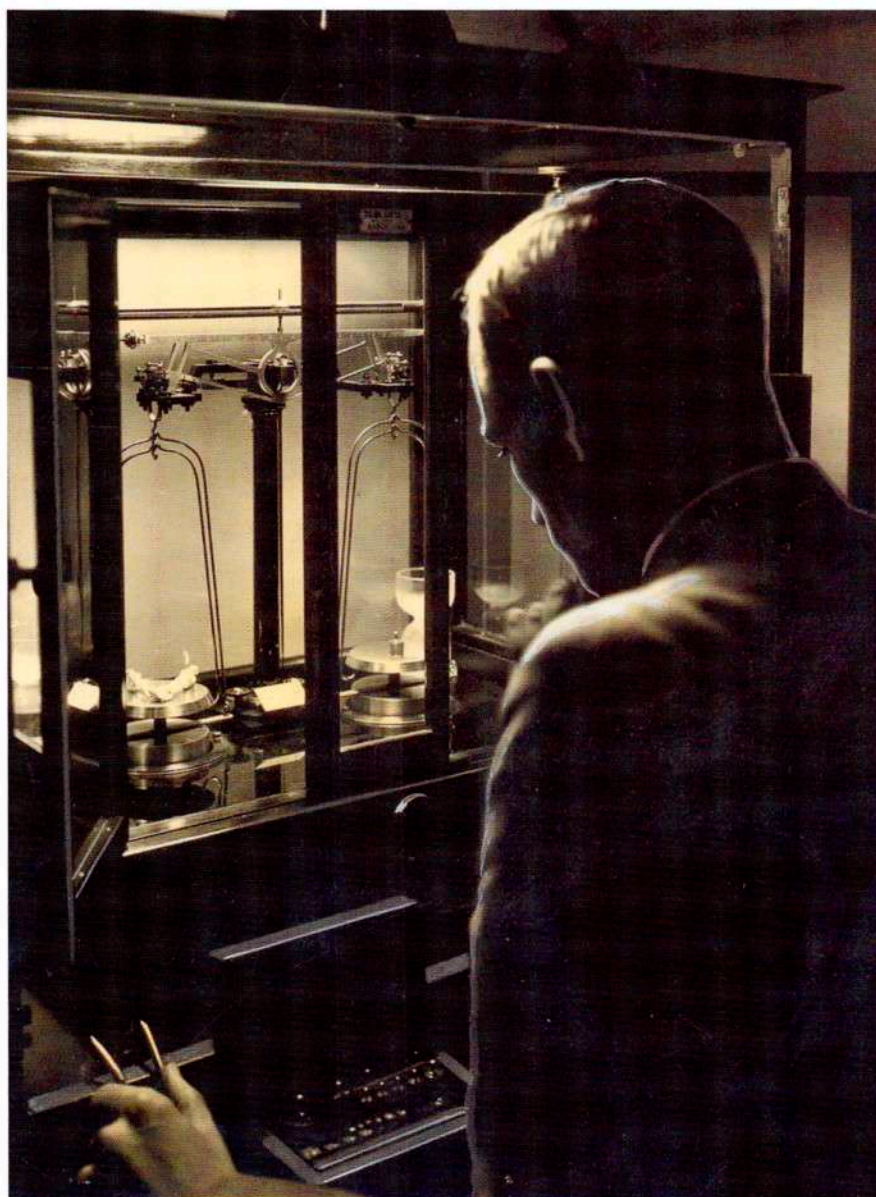
Procés de manipulació i tractament de la llana
(Arxiu Leitat)

La consolidació de l'entitat va començar a ser reconeguda internacionalment a tots els nivells, i fruit d'això l'expansió de la marca terrassenca es va començar a produir. Un exemple va ser l'inici de les participacions del director Blanxart a diverses reunions de directors de condicionaments europeus, com la celebrada l'any 1929 a París, "*Directeurs de Conditionnements Européens des Soies et Autres Matières Textiles*". Aquestes trobades varen servir per aconseguir internacionalitzar l'Acondicionamiento Tarrasense, concertant visites a Terrassa, així com sortides per a conèixer el funcionament d'altres centres del panorama europeu.

Durant la dècada dels 30 es van a succeir les reunions i juntes generals ordinàries, on es presentaven els resultats obtinguts en els trimestres precedents. Els registres de l'entitat anaven en augment progressivament, fet que unit a la fluctuació de la llana ocasionava les conseqüents variacions en les tarifes, així com en els preus dels assaigs realitzats al laboratori. Al mateix temps, s'anaven adquirint nous locals adjacents a l'edifici, per a equipaments o per emmagatzemar matèries, fet que acabaria consolidant unes magnífiques instal·lacions al Passeig 22 de Juliol. Aquest reguitzell d'operacions provoca la celebració successiva de juntes generals on havien de ser acceptades pròrrogues de crèdits, liquidacions diverses, aprovacions de projectes de reforma, etc.

Pesada de precisió de llana
(Arxiu Leitat)

A CONDICIONAMIENTO

TARRASENSE

CALLE PASEO 22 DE JULIO
TELÉFONO. 1998

TARRASA

TARIFA
DE PRECIOS

JULIO DE 1917.

Tarifes de preus de l'any 1917
(Arxiu Leitat)

NUMERACIÓN Y ENSAYOS DE HILOS

Numeración con acondicionamiento (hasta tres mil metros)	= 1'00 Ptas.
» sin » (» » » »)	= 1'50 »
» de cada cabo en particular de un hilo a varios cabos; por cada cabo	= 3'00 »
Resistencia y elasticidad de un hilo (hasta doce ensayos)	= 1'00 »
Torsión de hilo a un cabo	= 3'00 »
Retorsión de un hilo a dos o más cabos	= 1'50 »

— O —

PESO

Sin acondicionar.	= 0'35 ptas. ^o / _o ks. peso sucio
Con acondicionamiento	= 0'20 » » » » »

— O —

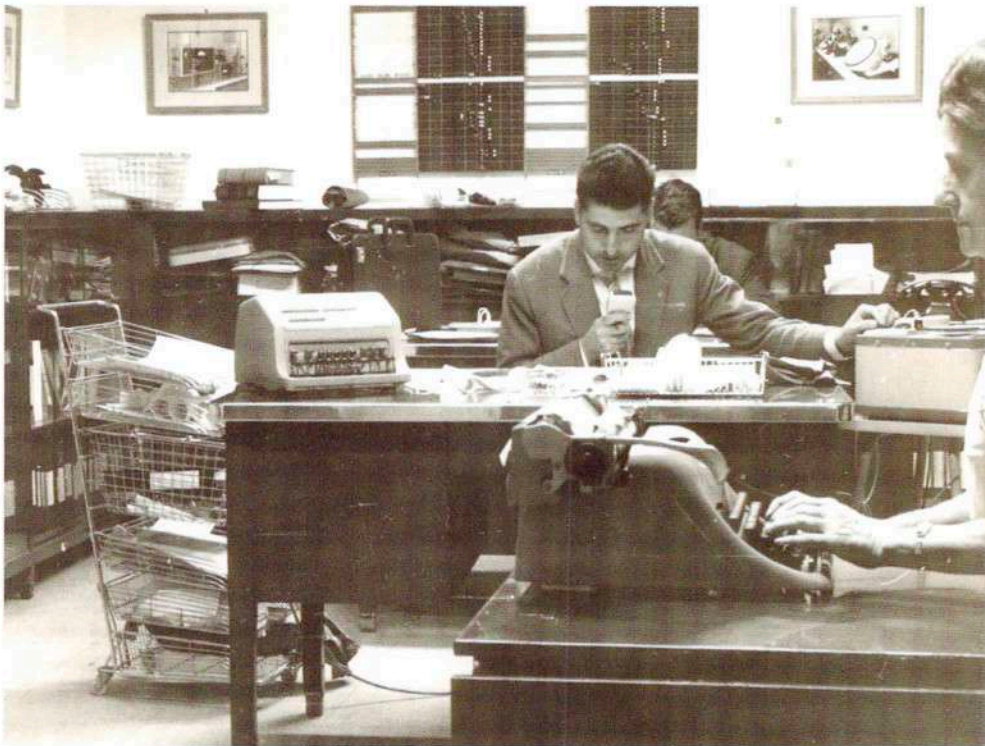
COMPROBAR TARAS

Una caja (de las corrientes)	1'00 ptas.
Un fardo (» » »)	1'00 »
Una caja y tubos (» » »)	2'00 »

RELLEU GENERACIONAL, INNOVACIONS TECNOLÒGIQUES I ATURADA TÈCNICA PER LA GUERRA CIVIL

La Guerra Civil va reduir considerablement l'activitat de l'entitat, principalment l'any 1938. Durant els anys que va durar el conflicte a l'estat, no es van emetre actes de les reunions, ja fossin de la junta directiva o assemblees generals. Així, des del 15 de juny de 1936, que es va redactar la darrera, fins el 31 de gener de 1939, l'activitat diària de l'Acondicionamiento va ser mínima.

Despatxos de l'entitat
(Arxiu Leitat)

Acabada la guerra, el director d'aquell moment, Pi de la Serra, va intentar reprendre el rumb de la casa, amb una reunió amb els membres de la junta encara residents a la ciutat. Un dels aspectes a destacar va ser el tomb que van patir les actes, ja que degut a l'esdevenir de la guerra, es van començar a signar amb el text "*III Año Triumfal*", o "*Año de la victòria*". En aquesta primera reunió de la postguerra, es va fer constar en acta el condol per la mort del fins aleshores president, Francesc Salvans, "*vilmente asesinado por los revolucionarios los primeros días de la revuelta*".

Durant el període bèl·lic, l'Acondicionamento va ser víctima d'un incendi, que segons s'explca a l'acta, va poder ser extingit abans que es propagués per totes les dependències, i evitar la seva destrucció total. Aquest fet havia condicionat totalment l'activitat diària, i al mateix temps, condicionava el seu futur, ja que s'havien de refer totes les instal·lacions malmeses. Durant tot l'any següent a la fi de la guerra, l'activitat de la casa es va centrar en liquidar tots els perjudicis causats per aquesta, veient reduïts considerablement els ingressos, i paralizades les seves activitats.

Després de la guerra va ser Ignasi Escudé qui va assumir interinament la presidència, i ell mateix va ser qui el 22 de febrer de 1940 va proposar en junta un nou nomenament dels càrrecs de la junta directiva. El fet que Alfons Sala i Argemí fos l'únic soci fundador encara viu, afegit a la gran tasca i gestions que havia fet en els anys d'existència de l'associació, era la persona idònia per ser nomenat president. D'aquesta manera doncs, la nova junta va quedar de la següent manera:

President - Alfons Sala Argemí
Vicepresident - Ignasi Escudé Galí
Vocal - Antonio Viver Sala
Vocal - Jaume Fontanals Guillemat
Vocal - Josep Rigol Casanovas
Secretari - Pere Ribas Martín

El nou president va exercir el seu càrrec fins la seva mort l'any 1945, en que va ser substituït per Jaume Fontanals.

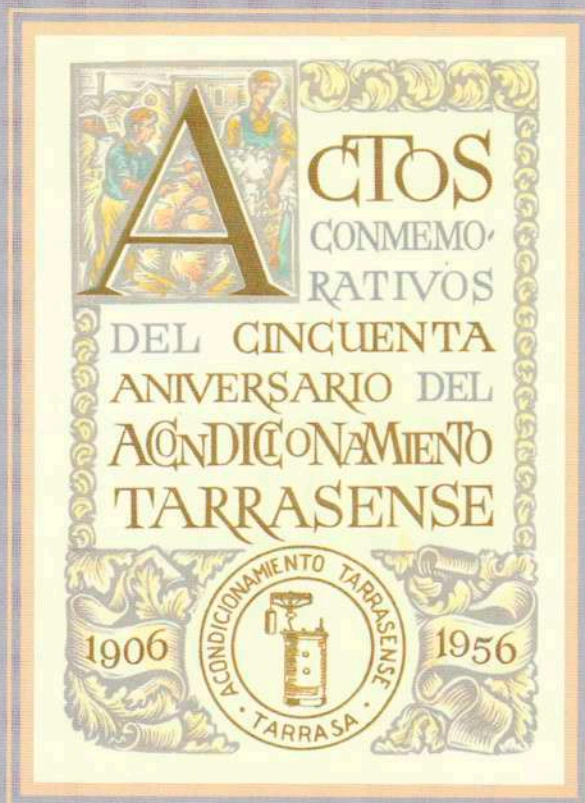

Procés de manipulació i pesatge de la llana
(Arxiu Leitat)

ACTES DE CELEBRACIÓ DEL 50^è ANIVERSARI DE LEITAT

Escena de la benedició de les noves instal·lacions
(Arxiu Leitlat)

Un moment de la inauguració de la nova sala de juntes de l'entitat
(Arxiu Leitat)

Algunes de les treballadores amb motiu de la celebració
(Arxiu Leitat)

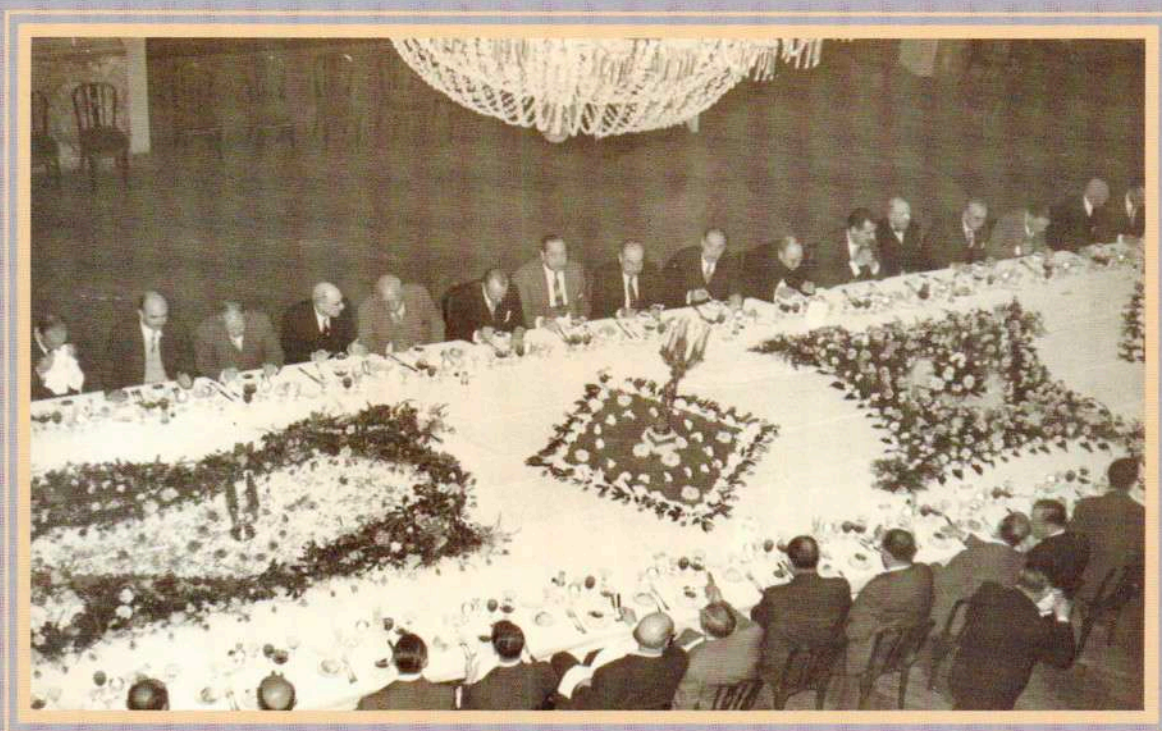
ACTES DE CELEBRACIÓ DEL **50** è ANIVERSARI
DE LEITAT

L'acte eucarístic es va celebrar a la basílica del Sant Esperit
(Arxiu Leitat)

El sopar commemoratiu es va celebrar al Gran Casino de Terrassa
(Arxiu Leitat)

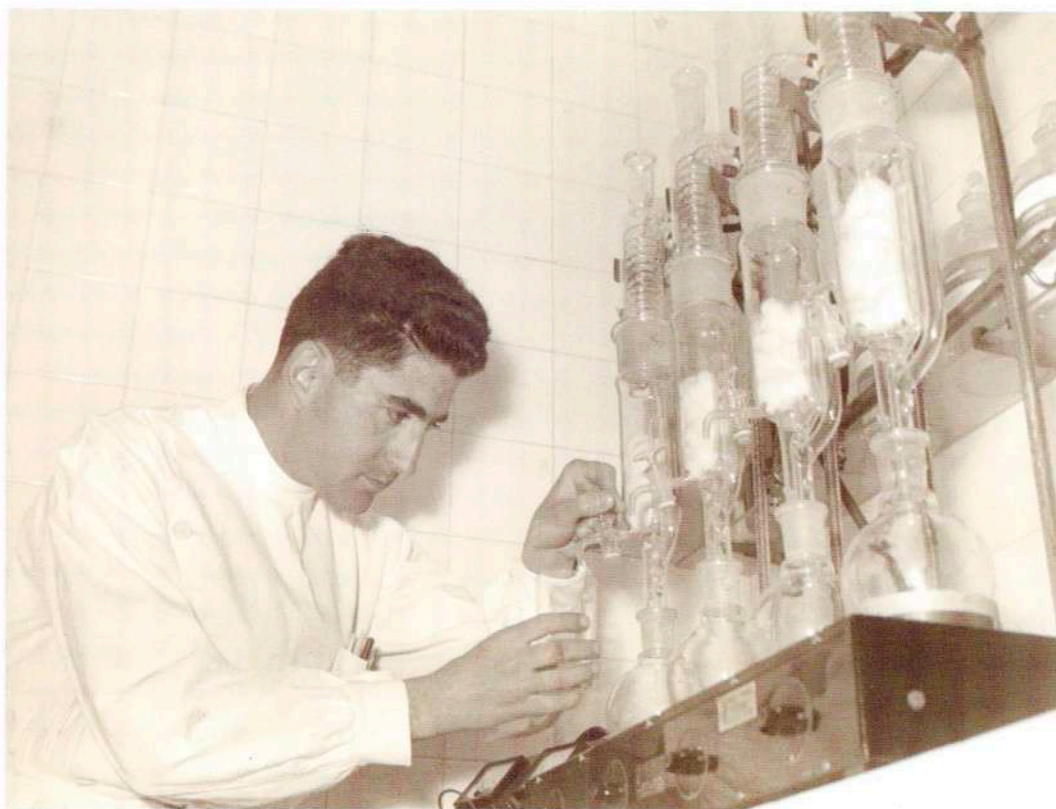
Al sopar hi van assistir autoritats de l'època
(Arxiu Leitat)

Durant els anys de la postguerra l'Acondicionamiento va patir les vicissituds de la societat catalana, emmarcada en un clar retrocés i control governamental que va condicionar la seva tasca. L'intent de tornada a la normalitat es veia subjecte a les reformes necessàries a les instal·lacions, així com l'espera per la recuperació de les indústries tant de la ciutat com dels voltants. Durant aquesta època, i degut a la difícil situació econòmica que vivia l'entitat, i també a conseqüència de l'aturada a causa de la guerra, es van haver d'actualitzar les tarifes en totes les activitats pressupostades, ja fossin de magatzem, com de laboratori. La tasca d'aquest últim estava sent força destacada.

La feina que realitzava Daniel Blanxart era reconeguda cada vegada més a tots els nivells. La majoria de dictàmens i solucions que s'emetien des del laboratori procedien d'indústries de la ciutat, però la qualitat de la seva feina es va anar estenent, fins arribar a un nivell de 60% d'empreses terrassenques, i un quaranta de la resta de l'estat espanyol. Aquest increment s'explica en part per l'obertura del camp d'actuació del laboratori, doncs en anys anteriors únicament s'havia centrat en treballar per a la intendència militar. A partir d'aleshores ho va començar fer en altres àmbits, i amb diferents clients. Amb això, el prestigi del laboratori, de la mà de Blanxart va augmentar, i es reconeixia públicament la tasca dels treballadors i personal d'aquest espai en totes les seves comeses.

El reconeixement de la tasca del laboratori es feia cada vegada més palès
(Arxiu Leitat)

L'increment en el condicionament de fibres artificials a l'estat espanyol, va fer que des de la Societat Nacional S.N.I.A.C.E es demanés a l'Acondicionamiento l'establiment d'una delegació a Torrelavega. S'entenia que la possibilitat de prendre mostres en cru, abans del seu embalatge i premsat, facilitaria el procés de condicionament. Aquesta política ja s'havia començat a efectuar en altres institucions similars a Europa. Tot i això, el projecte va quedar aturat, fins a nova ordre a l'espera de polir els detalls necessaris per a tirar endavant la operació, el 1954.

Va ser aquest mateix anys que el director del laboratori, Daniel Blanxart Pedrals, va assolir l'edat reglamentària per a la seva jubilació. Des de la junta directiva, i tots els altres estaments de l'entitat, es va reconèixer la lloable tasca d'aquest, prova d'això eren els més de 24.000 anàlisis i dictàmens expedits per a industrials de tot l'estat espanyol. Tot i aquesta jubilació, l'antic director seguiria vinculat a l'entitat com a assessor tècnic de la Junta Directiva. El seu lloc a la direcció del laboratori seria ocupat per Santiago Morera i Garcia.

Sr. Santiago Morera i Garcia

(Terrassa 1953 - 1993)

Doctor Enginyer Industrial en Indústries Tèxtils va ingressar a l'Acondicionamiento Tarrasense el 2 de març de 1953 com ajudant meritori del professor Blanxart. A finals del mateix any fou nomenat subdirector del laboratori, i va veure augmentades les seves competències. L'any 1954 va substituir al fins al moment director del laboratori, Daniel Blanxart, i va ser el primer director que aglutinava la direcció del laboratori i condicionament conjuntament.

Durant la seva trajectòria al front del laboratori la plantilla va passar de 5 a 40 persones, i la seva àrea d'ocupació de 90 a 2.000 metres quadrats. En aquests anys es va dotar al laboratori dels equips més moderns del moment i així es va crear un dels laboratoris tèxtil més sofisticats de l'esfera internacional.

Santiago Morera va emetre més de 145.000 informes, i es va dedicar a realitzar diferents treballs d'investigació, va desenvolupar noves tècniques d'assaig, i va dissenyar nous aparells, alguns dels quals varen ser patentats.

Com a conseqüència de la seva tasca va ser col·laborador d'entitats com AENOR, president dels subcomitès d'assaigs físics SC-2 i d'alfombras i moquetas SC-5. A més va ser vicepresident de la Unió Internacional de Condicionaments Públics des de 1988 a 1992.

L'any 1956, coincidint amb els actes de commemoració del cinquantè aniversari de l'entitat, hi va haver una nova modernització i ampliació de les instal·lacions. Les xifres obtingudes varen ser espectaculars, doncs superaven tots els registres anteriors, més de quinze milions de matèries entrades. Els temps de bonança eren força evidents, i es va optar per realitzar una nova ampliació del laboratori, de la sala d'estufes de condicionar i una nova sala de juntes.

A partir d'aquells anys, el desenvolupament del consum de fibres artificials a la ciutat, en especial en el subsector del gènere de punt i la confecció de llenceria, obligava a una nova adaptació, tant d'instal·lacions, com de la tasca diària a l'entitat.

Reproducció d'un tampó d'assaig del laboratori
(Arxiu Leitat)

L'ENTITAT I LA CRISI TÈXTIL DELS SEIXANTA

El reconeixement que havia adquirit l'entitat en els darres anys, sobretot a nivell internacional, va provocar una situació de crisi interna. El reguitzell d'actes de commemoració dels primers cinquanta anys de l'entitat, sumat a l'exemplificació de bonança d'aquesta amb l'ampliació de les seves instal·lacions, oferia una visió d'extraordinària fortalesa vers la ciutat.

Fruit d'això, des del Consistori Municipal, en coordinació amb l'Institut Industrial, es va fer una proposta a l'Acondicionamiento Tarrasense per tal de que l'entitat participés de manera clau en la construcció de l'Escola Especial d'Enginyers d'Indústries Tèxtils a la ciutat. Aquesta participació, proposada per l'alcade de la ciutat Josep Clapés i el president de l'Institut Industrial Garcia Barragán, es centrava en la imposició d'uns augments tarifaris als usuaris del condicionament, de 0'5 pessetes per quilo, per tal que amb el montant econòmic extra recaptat es poguessin fer front a les necessitats d'urgència de la ciutat. Aquesta proposta va causar un rebombori considerable a les altes instàncies de l'associació, doncs no es veia amb bons ulls que s'utilitzés l'entitat per a fins municipals, tot i el compromís que l'Acondicionamiento Tarrasense havia tingut fins aleshores amb la ciutat.

El volum de feina de l'entitat es va veure afectat per la crisi
(Arxiu Leitat)

La petició consistorial s'amparava en l'interès de la ciutat en poder allotjar la citada escola, donades les condicions que s'havien plantejat arrel de la darrera visita del "*Director General de Enseñanza Técnica*". Aquest havia manifestat que des del Ministeri d'Educació Nacional s'esperava l'aportació de la indústria de la ciutat si es volia que l'Escola Especial d'Enginyers d'Indústries Tèxtils fos una realitat.

Malgrat els arguments presentats per l'alcalde i el màxim representant de l'Institut Industrial, des de la Junta Directiva de l'Acondicionamiento no es veia amb gaire bons ulls aquesta proposta. Segons aquests, la imposició podria arribar a repercutir de tal manera en la tasca diària, que podria fer desaparèixer l'entitat. La situació de disconformitat va arribar a tal punt que la junta en ple es va veure obligada a dimitir, i a posar els seus càrrecs a disposició de la propera Junta General per a esclarir l'assumpte.

L'intent radical per donar un tomb a la situació es va produir el 15 de novembre de 1957, d'on en va sorgir la següent junta:

President - Josep Salvans Riera
Vicepresident - Josep Rigol Casanovas
Secretari - Pere Ribas Fortuny
Vocal - Antoni Ramoneda
Vocal - Lluís Salvans Corbera
Vocal Consultiu - Ignasi Escudé Galí
Presidència Honorària - Jaume Fontanals Guillemat

La nova sala de juntes de l'entitat
(Arxiu Leitat)

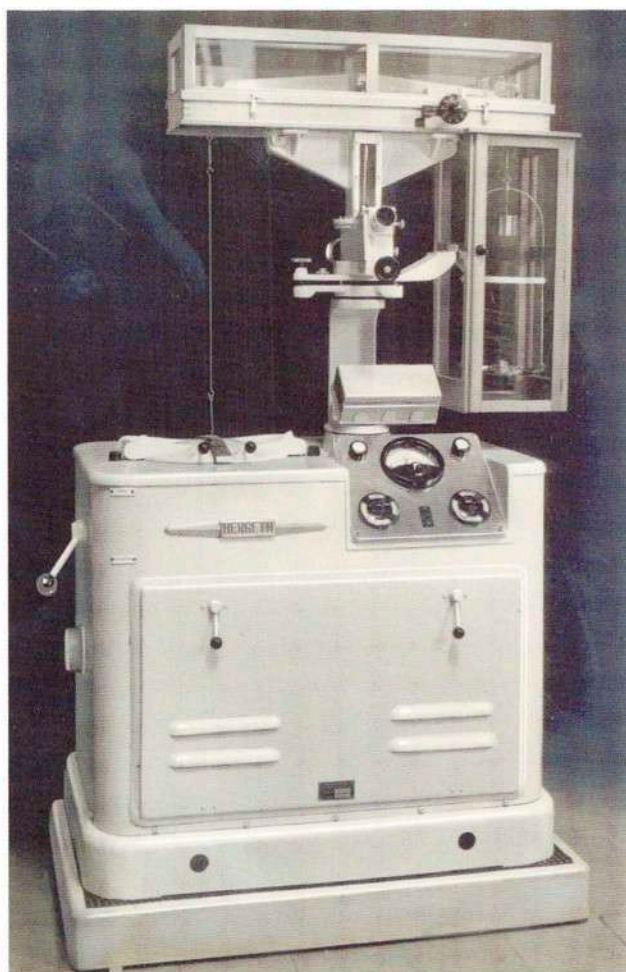

Tot i l'elecció dels nous representants, la discussió va continuar durant tota la sessió, arribant-se a produir moments de tensió real entre els partidaris d'oferir el servei a la ciutat, i els que defensaven la teoria que aquest podria ser el primer pas cap a la ruina i posterior desaparició de l'entitat.

Aquests últims defensaven que la proposta violava els objectius fundacionals de l'entitat, ja que transgredien la funció de servei públic per als industrials imposant una taxa complementaria. Tot i aquesta posició, es considerava que la possible instauració d'aquesta escola a la ciutat era molt important, però que per això no era necessària la participació de l'entitat, ja que existien múltiples i poderoses branques de la indústria tèxtil que quedaven al marge de la seva activitat. Es creia que es produiria un greuge comparatiu amb aquells clients que no treballaven amb el Condicionament, i amb els que si que ho feien.

Donada la complexitat de l'assumpte es va buscar la solució més adient per a totes les parts. Després de diverses reunions amb els responsables de l'Ajuntament, l'Institut Industrial i el Condicionament de Sabadell, també implicat, es va arribar a una decisió de consens. Finalment es va acordar augmentar les tarifes en una proporció justa, en relació amb les que regien a d'altres països d'Europa, i sempre dins del que disposava el propi reglament de l'entitat.

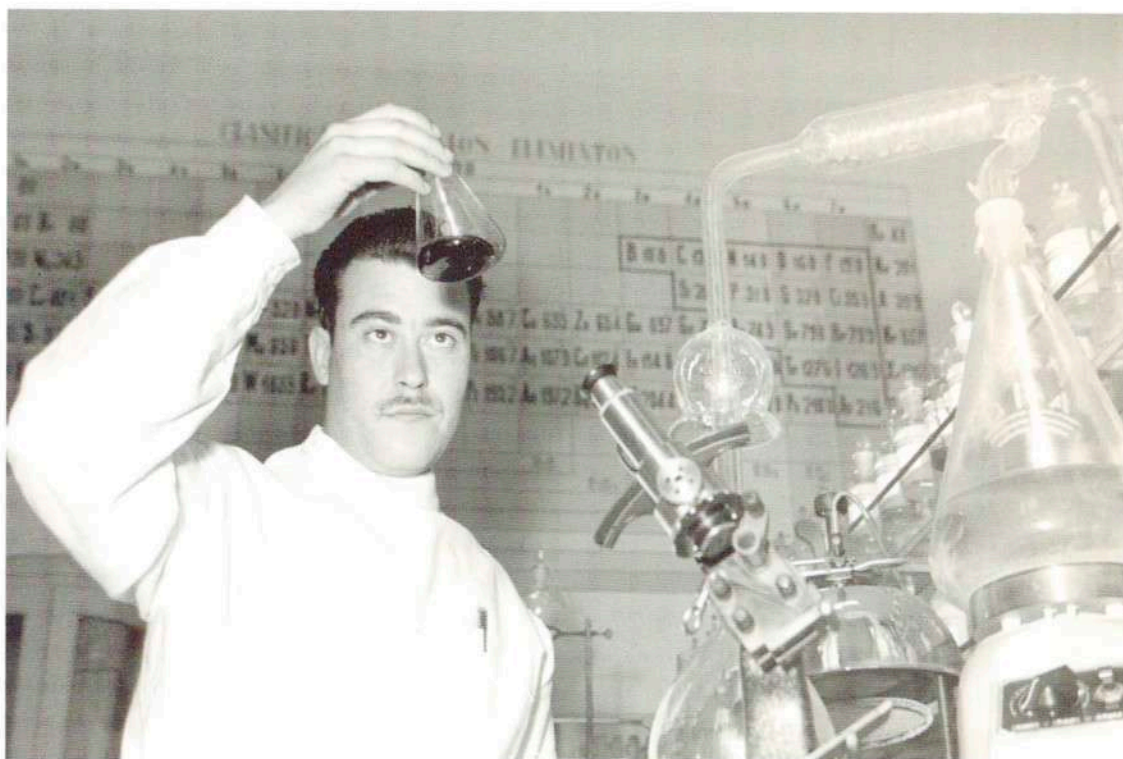

Un nou model d'estufa de condicionar
(Arxiu Leitat)

Aquest tema va ser vigent en les reunions successives tant de la Junta General com de la Junta Directiva. El volum de treball de l'entitat es va veure afectat mínimament per aquesta circumstància, i la tasca diària va continuar fermament en els anys següents, dirigida per Jordi Pi de la Serra en les tasques de condicionament, i per Santiago Morera al laboratori. Precisament sobre aquests darrers, des de la Junta Directiva es lloava contínuament la seva tasca al front de l'entitat, recolzada de manera notable amb els resultats obtinguts.

La marxa de l'entitat continuava, el volum de treball es mantenia constant i les obres per ampliar espais, reformar els magatzems o adquirir nous aparells eren a l'ordre del dia en totes les decisions de la Junta Directiva. La consolidació de l'Acondicionamiento Tarrasense com a un element clau en la indústria tèxtil es feia palesa a tots els nivells, ja fos tant en les seves tasques de condicionar i emmagatzemar matèries, com en els treballs efectuats als laboratoris. L'increment de l'ús de noves matèries artificials provoca el conseqüent reciclatge continu dels responsables del laboratori per poder fer front a les noves demandes dels clients. Les visites a altres centres similars d'arreu d'Europa ajudaven a poder afrontar amb garanties aquestes noves circumstàncies.

La tasca del laboratori anava en augment progressivament
(Arxiu Leitat)

L'evolució que s'estava produint a la indústria tèxtil provocava que l'actualització de les instal·lacions fos constant, bé amb reformes o amb l'adquisició de nous aparells. Un dels aspectes que en destaca d'aquesta època és el sentiment de perfeccionament vers tasques realitzades, entra en escena la qualitat com un element diferenciador en l'emissió de resultats. Precisament, i relacionat amb aquest aspecte, l'any 1961 es va acordar adquirir una càmera de climatització per acurar encara més el marge d'error que es pogués obtenir fins aleshores en el condicionament de matèries.

L'any 1962 es va produir un altre fet destacable en la història de l'entitat, la proposta arribava aquest cop més de l'alcalde de la ciutat, del president de l'Institut Industrial i d'una representació del Gremi de Fabricants de Sabadell. Aquesta vegada la idea consistia en unificar els condicionaments de les dues ciutats més importants de la comarca. La intenció era construir aquest nou equipament en uns terrenys que els consistoris d'ambdues ciutats havien adquirit amb la intenció d'instal·lar-hi una mancomunitat de serveis.

L'alt volum de treball provocava la necessitat d'habilitar nous espais a l'entitat
(Arxiu Leitat)

La demora en la resposta, per part dels pioners de la idea, a una extensa carta de precís i preguntes per part del president de l'Acondicionamiento, feia que l'entitat no es pronunciés en els següents mesos al respecte.

El pla va quedar aturat pels terribles fets de la riuada que va patir la ciutat de Terrassa el 25 de setembre de 1962. Conscients de la gravetat de la situació, en la junta del 8 d'octubre del mateix any, es va acordar posar l'entitat al servei de la ciutat, al mateix temps que es lliurava la quantitat de 200 mil pessetes per atendre les necessitats més urgents.

Algunes instantànies dels efectes de les riuades de 1962 a l'Acondicionamiento
(Arxiu Leitat)

En anys successius la situació va venir marcada per una fase d'alentiment del volum de treball en totes les àrees d'actuació de l'entitat. Les causes d'aquesta recessió es trobaven, principalment, en l'obertura a l'exterior de l'economia espanyola, ja que provocava la fuga d'activitats a la resta d'Europa. Aquesta situació va acabar derivant en una crisi econòmica i va resultar l'inici d'una crisi a nivell mundial. La marxa de l'entitat entrava en un període de recessió considerable, que entroncava amb les reformes que s'estaven realitzant a les instal·lacions. Malgrat això, i gràcies a que almenys la tasca del laboratori no baixava, es va poder continuar la marxa.

Un microscopi de l'època
(Arxiu Leitat)

En les reunions pertinents de la Junta General en aquests mesos, es va començar a discutir la necessitat d'adaptar l'entitat als nous requeriments governamentals per tal de modificar-ne la seva forma jurídica. Arran d'això, el 8 de juny es va celebrar una nova acta de constitució on es demanava la inclusió de l'Acondicionamiento Tarrasense en el registre d'associacions del Govern Civil de l'Estat Espanyol. Aquest fet va ocasionar la redacció d'uns nous estatuts, així com la modificació dels representants legals per als anys següents. La presidència va recaure en Josep Salvans.

La consolidació de l'associació com un actor de pes en la indústria era molt evident a tots els nivells, fet que xocava amb la tasca desenvolupada per un altre dels actors de pes del sector i la ciutat, l'Institut Industrial. Fins llavors la relació entre ambdues entitats havia estat cordial, però es creia necessària una major coordinació. Els cas del pla impulsat per l'alcalde de la ciutat, en concordança amb l'Institut Industrial, de construir un nou condicionament de Sabadell i Terrassa, havia refredat la relació. Per això, es va creure adient obrir negociacions per a què membres de les dues entitats passessin a formar part de les Juntes Directives corresponents, i estrènyer uns llaços necessaris per al bon devenir de la indústria terrassenca i de la comarca. Ja a la junta celerada el 14 de desembre de 1964 es van incorporar el senyors Barata i Torredemer com a representants de la Junta de l'Institut Industrial, i van passar a ser membres actius d'aquesta.

Terrassa i Sabadell lideraven la responsabilitat de condicionar matèries a la comarca
(Arxiu Leitat)

La falta d'operacions a realitzar, o si més no el descens de volum de treball, posava en perill el bon devenir de l'entitat, i calia buscar solucions. Entre aquestes, i no era nova, planejava un nou augment de tarifes. Aquest calia consensuar-lo amb els responsables del Condicionament de Sabadell, i aconseguir que es complíssin els paràmetres establerts pel conveni del sector.

Tot i la difícil situació que es vivia, el prestigi de l'entitat no es veia malmès, sobretot a nivell internacional. Fruit d'això, i de l'experiència adquirida en els seus anys d'existència, el director Pi de la Serra va ser nomenat president de la Unió Internacional de Acondicionamientos Públicos Textiles. Aquest reconeixement era el premi a l'entitat per tot el seu currículum en la tasca de condicionament de matèries tèxtils.

A nivell intern la crisi en que es trobava el sector va afectar considerablement el desenvolupament normal de l'entitat. Per primer cop en els més de seixanta anys de vida de l'associació es van haver de suspendre totes les obres i projectes d'ampliació fins assolir les amortitzacions pertinents.

Els successius plans de reconversió de la indústria tèxtil i el tancament d'empreses, derivats de la nova situació, van anar seguits del desenvolupament, amb l'objectiu de cercar alternatives, de l'elaboració de nous productes a més dels tradicionals. Començava a sorgir la idea o la necessitat de diversificar l'àrea d'actuació del centre, i no centrar-la únicament en el sector tèxtil, o si més no en la llana. Així en els darrers anys de la dècada dels seixanta, principis dels setanta, els registres de matèries treballades, així com la tasca del laboratori van registrar una millora satisfactòria, sempre en relació a la difícil situació que vivia el sector.

Al condicionament de llana li sortia un competidor, les noves matèries tèxtils
(Arxiu Leitat)

A partir d'aquest moment s'anaren creant successivament noves seccions amb finalitats molt més específiques (tapisseries, moquetes,...), de components tèxtils per a la indústria de l'automòbil, per anàlisis de colorimètriques, de resistència al foc de fibres tèxtils i no tèxtils, de productes per al sector sanitari, etc. Aquest era el resultat de la capacitat d'adaptació de l'associació a les demandes del sector, i en conseqüència del mercat.

EI LEITAT ha disposat sempre dels aparells més avançats al seu laboratori
(Arxiu Leitat)

CONSOLIDACIÓ DE LA TASCA DEL LABORATORI

La realitat en el sector tèxtil local de principis dels anys seixana presentava un escenari de dualitat entre dos actors de pes, l'Institut Industrial i el propi Acondicionamiento Tarrasense. Tot i els moments de tibantor o conflicte que hi havia hagut entre ambdós en anys anteriors, des de les seves respectives juntes se sabia de la necessitat d'estrènyer els llaços per a enfortir el sector, i demostrar la unitat de la ciutat. Ja més recentment aquestes relacions s'havien començat a esborrar amb la participació en les juntes generals com a membres actius, però calia un pas més.

És per això que en aquesta època s'estableix un conveni amb l'Institut Industrial, mitjançant el qual aquest organisme es faria càrrec de l'administració de l'associació, d'acord amb determinades condicions, com que aquesta seguirà mantenint els mateixos estatuts. Al mateix temps es mantindria la seva personalitat jurídica d'Associació Inscrita en el Registre de Fundacions i Associacions del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, amb el n°16 Secció 1a.

Un dels aspectes que marcarà aquesta situació va ser el canvi de la composició de la Junta Directiva, així com la inclusió de tots els membres de l'Institut Industrial com a nous socis de l'Acondicionamiento. La junta directiva doncs, va quedar de la següent manera:

President - Miquel Rambla Castells
Vicepresident - Narcís Bacardit Puig
Secretari - Antoni Torrella Viver
Vocal - Josep Mª García-Cascón Marcet
Vocal - Jaume Corcoy Basols
Vocal - Joan Comerma Pons
Presidència Honorària - Lluís Salvans Corbera

S'intensifiquen les relacions amb l'Institut Industrial
(Arxiu Leitat)

La situació general de l'entitat intentava reempendre una línia ascendent després dels anys difícils a causa de la crisi, però es veia el futur poc esperançador. Tot i això, el número de matèries que entraven als magatzems augmentava progressivament, i per l'altre els anàlisis efectuats als laboratoris s'incrementaven en correspondència a l'augment de possibilitats d'aquests, però es trobaven en contraposició a l'alentiment generalitzat del sector. A partir d'aquests resultats es creia la secció dirigida per Santiago Morera, el laboratori, es presentava com el futur més clar i imminent de l'entitat, sense deixar de banda la feina que es realitzava de condicionament. És en aquesta època on es comença a conèixer l'entitat com a LEITAT, en la seva vessant de laboratori.

En juntes posteriors es va començar a prendre consciència de les dificultats que s'estaven vivint, i es dotava, ja a les portes dels anys vuitanta, a la reformada Junta Directiva a prendre decisions dràstiques i necessàries per a intentar donar un tomb a la situació.

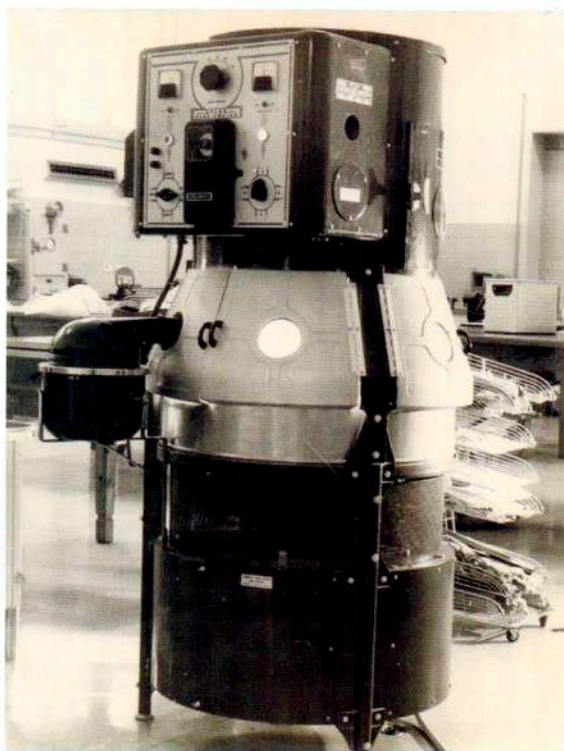

Situació del moment de la sala d'estufes
(Arxiu Leitat)

Marcat pel reglament propi de l'entitat es va realitzar un nou canvi a la Junta Directiva, tot i que es mantenia el fins aleshores president, Miquel Rambla, com a adjunt a aquesta, i seguiria sent convocat a les reunions per donar la seva visió dels esdeveniments futurs.

President - Narcís Bacardit Puig
Vicepresident - Josep Rodríguez Junyent
Secretari - Antoni Torrella Viver
Vocal - Francesc Cenarro Plans
Vocal - Jaume Corcoy Basols
Vocal - Ramon Feiner Marsal
Vocal - Arturo Font Roca
Vocal - Joan Marquès Amat
Vocal - Francesc Torredemer Madariaga

La situació de crisi era real, i les decisions dràstiques, o si més no les seves propostes no es varen fer esperar. Amb resultats en mà, presentats per part del director Pi de la Serra Joly, en que argumentava les dificultats de l'entitat per fer front al dèficit financer, es va buscar solucions. Entre aquestes en destacava la creació d'una comissió, formada pels senyors Rodríguez i Cenarro, en que accelerarien les gestions per aconseguir que l'entitat pogués seguir funcionant de manera autònoma i independent. Una d'aquestes vies passava per convertir una de les àrees més fructíferes de l'entitat, el laboratori, en una Associació d'Investigació Industrial.

Aparell d'envelliment a la llum
(Arxiu Leitat)

De les mesures preses en deriven noves situacions per a l'entitat com l'acolliment l'any 1983 al Pla de Reconversió Tèxtil, obtenint el número 435, així com de l'obtenció de dues subvencions atorgades per la Comissió Assessora d'Investigació Científica i Tècnica del Ministeri d'Educació i Ciència. Aquestes eren d'onze milions, per a l'exercici de 1981, i de nou per al del 1982. Les esmentades ajudes anirien destinades a la creació de noves infraestructes d'investigació. Tot i aquestes subvencions, la situació econòmica no era gaire destacada i es va començar a pensar en la necessitat de vendre diferents espais o magatzems de l'entitat que degut a la disminució del volum de treball, no s'utilitzaven.

L'any 1984, el director del Laboratori, Santiago Morera, també va assumir interinament les funcions directives del condicionament en jubilar-se Jordi Pi de La Serra Joly. Després de 35 anys al servei de l'entitat deixava l'entitat que l'havia vist créixer, i on havia viscut físicament durant molts anys. Malgrat això, el fins ara director de la secció de condicionament seguiria vinculat a l'associació per la seva gran experiència, i assistiria regulament a les reunions de la junta directiva. La seva dilatada trajectòria al front d'una entitat de les característiques de l'Acondicionamiento Tarrasense facilitava molt la feina als nous responsables.

L'intent per intentar ressorgir l'entitat de la difícil situació que es vivia havia començat a donar els seus fruits a mitjans dels vuitants, registrant-se una lleugera millora en els resultats obtinguts. Un dels personatges claus en aquests anys va recaure en la figura de Josep Rodríguez que gràcies a les seves intenses gestions va col·laborar de manera determinada en la recuperació de l'entitat. És en aquests anys quan Rodríguez va deixar de formar part la Junta Directiva de l'entitat, creant-se la figura nova de Conseller Delegat, fet que el seguia facultant a assistir a les reunions celebrades.

Imatge del port de càrrega del magatzem
(Arxiu Leitat)

En aquesta època l'entitat va seguir patint una evolució oscil·lant d'acord i en paral·lel amb la naturalesa cíclica de l'economia, amb moments bons i no tan bons. Tot i això, a nivell intern el laboratori va seguir guanyant terreny a la secció de magatzem, tasca pionera de l'entitat, i la necessitat de realitzar determinacions, i assaigs de matèries tèxtils, van anar en augment.

El 28 de febrer de 1985 se succeeix una nova renovació, aquest cop reglamentària i no per jubilació o defunció dels seus components, de la Junta Directiva. Els nous càrrecs afectats, el de president i de vicepresident, passen a mans de Pere Guitart, i a Jaume Roca, com a president i vicepresident, respectivament. Les vocalies varen ser per a Artur Font i Joan Marquès.

L'increment de reconeixements i acreditacions obtingudes per l'entitat per la seva tasca van resultar claus en el seu dia a dia, doncs això oferia una garantia a les empreses per a seguir treballant amb el LEITAT. És per això que els criteris d'excel·lència i qualitat entren a escena i es converteixen en una de les peces angulars dels seus projectes de futurs. Amb aquests reconeixements que s'aniran obtenint es recolza la tasca de l'entitat i es garanteix la màxima eficàcia en els dictàmens i resolucions emeses.

En els següents anys un dels temes cabdals que es van tractar anava entorn a la possible signatura d'un acord de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya, LEITAT, AITA (Associació d'Investigació Tèxtil Cotonera), i el Condicionament de Sabadell. El possible acord sorgia de la voluntat del govern en unificar els laboratoris que treballaven en matèria tèxtil, i així poder proporcionar el mateix nivell d'ajudes que estaven rebent laboratoris similars d'altres sectors. La recent creació del Laboratori General d'Assaig i Investigacions (LGAI) demandava una branca experta en tèxtil, i aquesta possible col·laboració cobria les necessitats d'aquesta nova institució, en aquell moment, governamental.

La garantia dels resultats emesos pel laboratori varen ser reconeguts
(Arxiu Leitat)

Les negociacions per a la integració d'aquests tres laboratoris va durar anys, ja que la tasca de posar d'acord les tres institucions, i intentar vetllar pels seus interessos, ho feien tot força complex. Des del LEITAT es va veure factible la fusió amb AITA, ja que així ambdues institucions podrien obtenir diversos beneficis.

D'altra banda, en la Junta Directiva celebrada el 24 de febrer de 1988, el seu president Pere Guitart aconsella que donada la gran vinculació que ha existit en els darrers anys entre l'entitat que ell representa i l'Institut Industrial de Terrassa, aquestes haurien de ser presidides per la mateixa persona. La voluntat de Guitart radicava en el fet que d'aquesta manera s'aconseguiria millorar la gestió dels respectius interessos de manera més eficient i d'acord amb les necessitats del sector. La proposta, que va ser aprovada, va donar fruit al nomenament d'Eusebi Cima com a nou president de l'Acondicionamiento Tarrasense - LEITAT.

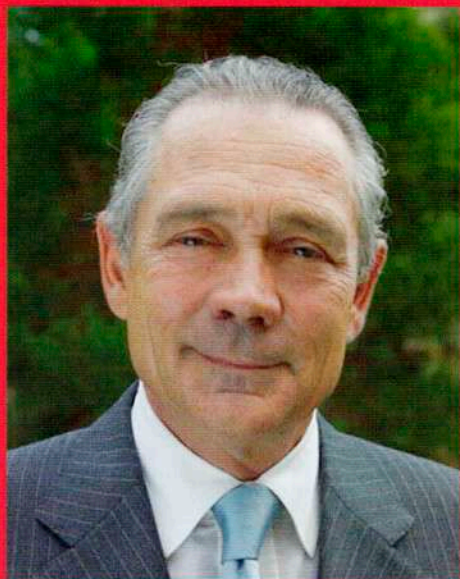
Finalment, i després d'intenses negociacions, reunions periòdiques, i trobades entre els representants d'AITA i Jordi Pi de la Serra o Josep Rodríguez, com a representants de l'Acondicionamiento Tarrasense, l'any 1990 es va començar a veure una solució al cas. Des d'AITA es veia positiva la fusió, i es va començar a parlar fins i tot d'absorció, i s'iniciaren els corresponents estudis dels diferents projectes de fusió demanats a juristes de la ciutat. Finalment la incorporació d'AITA es va fer realitat l'any 1991, primerament com una delegació a Barcelona de l'entitat, en una relació de retroalimentació d'entrades de feina entre ambdues entitats. Més tard, ja es va incorporar plenament a l'Acondicionamiento Tarrasense - LEITAT.

La nova situació de l'entitat, segons les previsions, podia representar un augment del vint o trenta per cent del rendiment del laboratori. Aquest èxit per a l'associació va ser aprovada per la nova junta del moment, on Josep Rodríguez deixava el seu càrrec de Conseller Delegat per a incorporar-se des d'aleshores a la plantilla de l'entitat. La seva nova comesa es centrava en funcions tipus de gerència de l'entitat, deixant la total responsabilitat del laboratori a Santiago Morera.

President - Eusebi Cima Mollet
Vicepresident - Ramon Feiner Marsal
Secretari - Carles Petchamé Casals
Vocal - Ignasi Amat Armengol
Vocal - Marc Bacardit Segués
Vocal - Jaume Corcoy Basols
Vocal - Ignasi Escudé Buxó
Vocal - Artur Font Roca
Vocal - Pere Segura Arch

Sr. Eusebi Cima i Mollet

(Terrassa - 1944)

Propietari d'un grup d'empreses tèxtils de Terrassa, i membre actiu de diversos consells d'administració, Eusebi Cima és una de les personalitats més rellevants que ha contribuït fermament en forjar l'economia terrassenca i catalana. Format a l'Escola d'Enginyers de la ciutat, complementat amb cursos de gènere de punt a Alemanya, actualment és membre actiu de la indústria tèxtil, al mateix temps que combina la seva trajectòria empresarial amb l'exercici de diferents càrrecs institucionals de la societat civil catalana.

Ja l'any 1988 va ser nomenat president de l'Institut Industrial, càrrec que el convertia automàticament en president de l'Acondicionamiento Tarrasense, i de la patronal catalana CECOT. En aquest període ha contribuït decisivament en la transformació del centre com a referent internacional en la Recerca i el Desenvolupament tecnològic, i ha liderat l'evolució del LEITAT, que ha passat d'estar emmarcat en un àmbit merament tèxtil, a poder fer front a tot tipus de projectes o programes relacionats amb el camp de la innovació tecnològica, i l'R+D.

En la seva trajectòria professional també en destaca l'exercici – actualment - de la presidència de FEPIME Catalunya, Federació d'Empresaris de la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya vinculada a Foment del Treball Nacional, així com de la Fundació per al Desenvolupament i la Innovació Tecnològica, FUNDITEC.

Un altre dels canvis que es van produir en aquesta època radicava en l'òrgan de govern de la institució, format a partir d'aleshores per una junta de la qual en derivava un comitè executiu, que seria l'encarregat de prendre les decisions que afectessin l'entitat en el seu dia a dia.

INNAGURACIÓ DEL LABORATORI QUÍMIC

Les autoritats es van mostrar molt interessades en la tasca que es desenvolupava
(Arxiu Leitat)

L'acalde Manuel Royes també va ser present a la inauguració del Laboratori Químic
(Arxiu Leitat)

El president de la Generalitat de Catalunya Jordi Pujol en un moment de l'acte
(Arxiu Leitat)

El president Pujol va signar al llibre d'honor de l'entitat
(Arxiu Leitat)

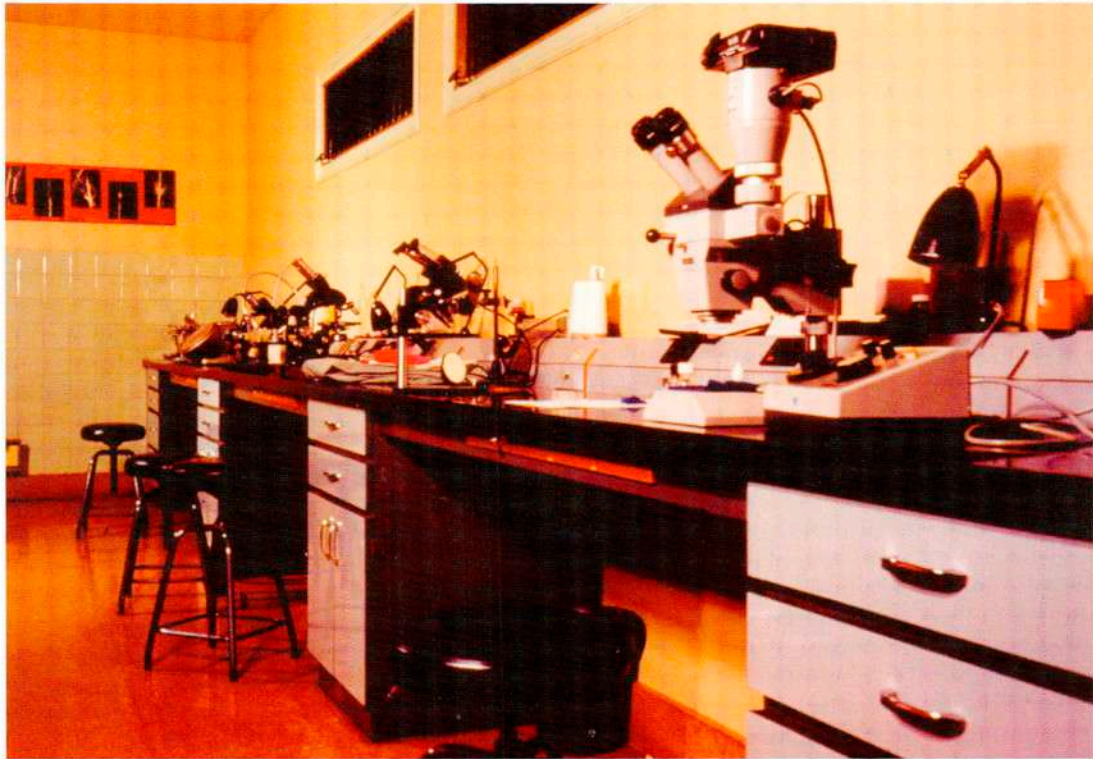
Al mateix temps, el desembre de 1992, el fins al moment director del Laboratori Santiago Morera decideix deixar el seu càrrec per a jubilar-se, deixant el seu lloc a l'Enginyer Tècnic Industrial Joan Casanovas Sánchez.

En anys següents l'activitat del centre segueix en la mateixa línia, en un clar retrocés del magatzem, amb pujades i baixades de volum de feina. Per contra el laboratori pren encara més protagonisme ampliant encara més les seves competències. L'alt nivell tècnic amb què es treballava havia provocat la concessió de nous reconeixements, adquisició de nous aparells, així com la possibilitat de facultar al LEITAT en noves activitats com la de treballar en Equips de Protecció Individual (EPI'S).

Un dels aspectes destacats i més innovadors de l'època en que va treballar l'entitat es centrava en promocionar la creació d'una etiqueta ecològica. La situació internacional que es vivia en el moment, en un mercat global cada vegada més exigent amb el Medi Ambient, va provocar que el LEITAT fos pioner en l'assessorament, mostreig i anàlisi de processos per a l'obtenció, per part de les seves empreses col·laboradores, de l'etiqueta ecològica.

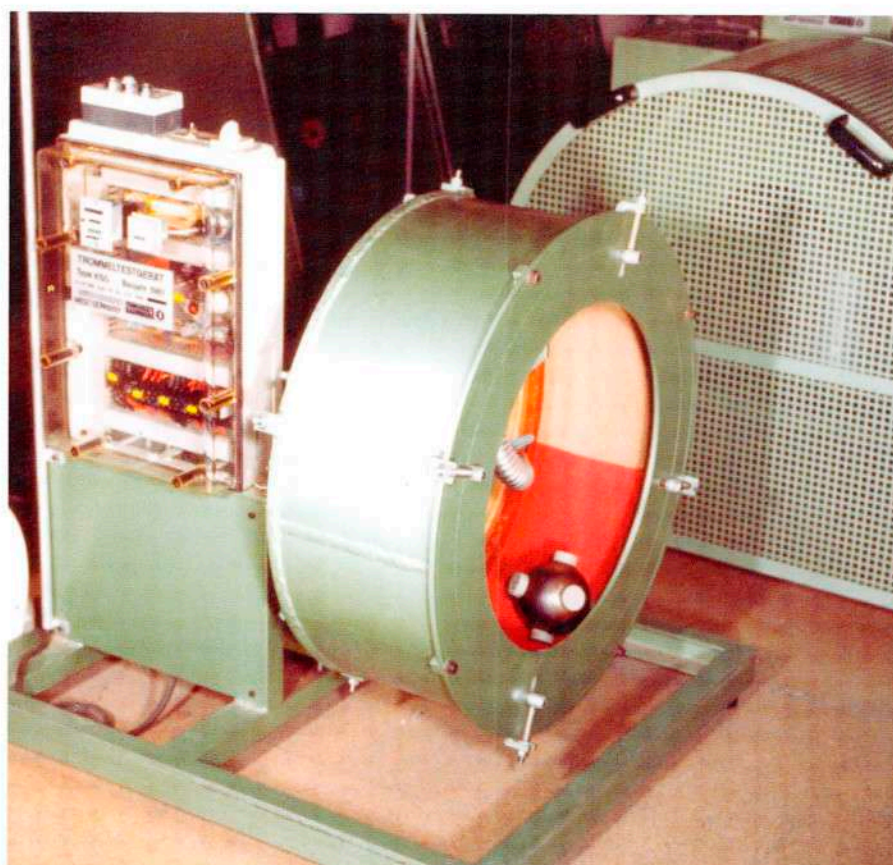
Imatge de la sala de microscopia
(Arxiu Leitat)

A nivell de funcionament intern, el 1997 va venir marcat per una renovació i ampliació dels membres de la Junta Directiva, en la que van entrar Martí Colomer com a vicepresident, Josep Rodríguez com a vocal comptador, una vegada jubilat de la seva comesa en la direcció del condicionament. Al mateix temps s'ampliava la junta amb representants dels sectors tèxtils: "Agrupación Española del Genero de Punto"; "Federación Nacional de Acabadores i Tintoreros Textiles"; "Federación Española de Confeccionistas"; "Federación Nacional de Empresarios Textiles Se-deros".

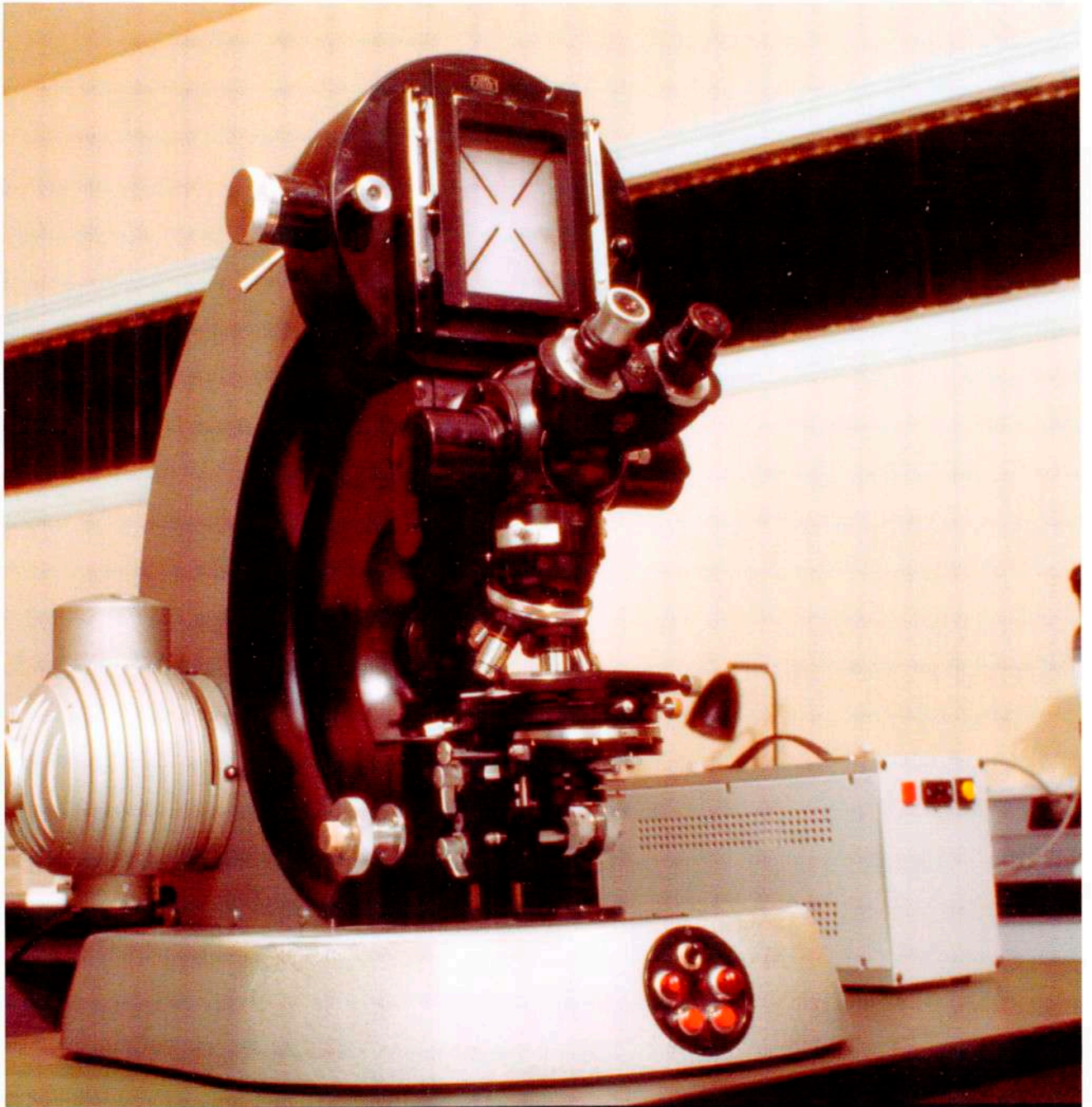
La recent jubilació de Josep Rodríguez es va unir gairebé en el temps amb la del director Jaume Casanovas, fets que van fer incorporar a un nou director gerent, que va recaure en Albert Vila Giner. Els canvis, ja fossin per reglament o per jubilació també van afectar la composició de les juntes, doncs l'any 1999 van deixar el seu càrrec Ramon Feiner i Jordi Pi de la Serra. La baixa de Feiner va ser coberta per Francesc Flotats Crispi. Pel que fa al Comitè Executiu es va conformar amb Eusebi Cima, Martí Colomer, Antoni Amat, i el mateix Francesc Flotats. Aquests es reunien periòdicament, comitè vigent encara avui, per a la debatir i prendre les decisions corresponents al dia a dia de l'entitat conjuntament amb la direcció de la mateixa.

Aquests seran, a partir d'aquest moment, els encarregats de guiar l'entitat en la presa de noves decisions, i així ajudar-la a consolidar ja únicament la marca LEI-TAT com un referent en el sector industrial en un nou escenari diferent al de la tradició tèxtil: el de la Recerca, el Desenvolupament, la Innovació, i la Tecnologia avançada.

Durant aquest període dels darrers anys de la dècada dels noranta, l'activitat de l'entitat no va cessar i va rebre diversos reconeixements i visites d'autoritats per les successives ampliacions o reformes del centre, com la visita del President Pujol, en la inauguració del laboratori químic, o més endavant la dels diferents consellers de la Generalitat, així com altres personalitats d'àmbit nacional o internacional. L'ampli ventall d'àrees d'actuació en que treballava o començava a treballar l'entitat feien que fos motiu d'interès per saber com una entitat de gairebé cent anys de vida podia respondre a temàtiques tant del segle XX, com de l'imminent segle XXI.

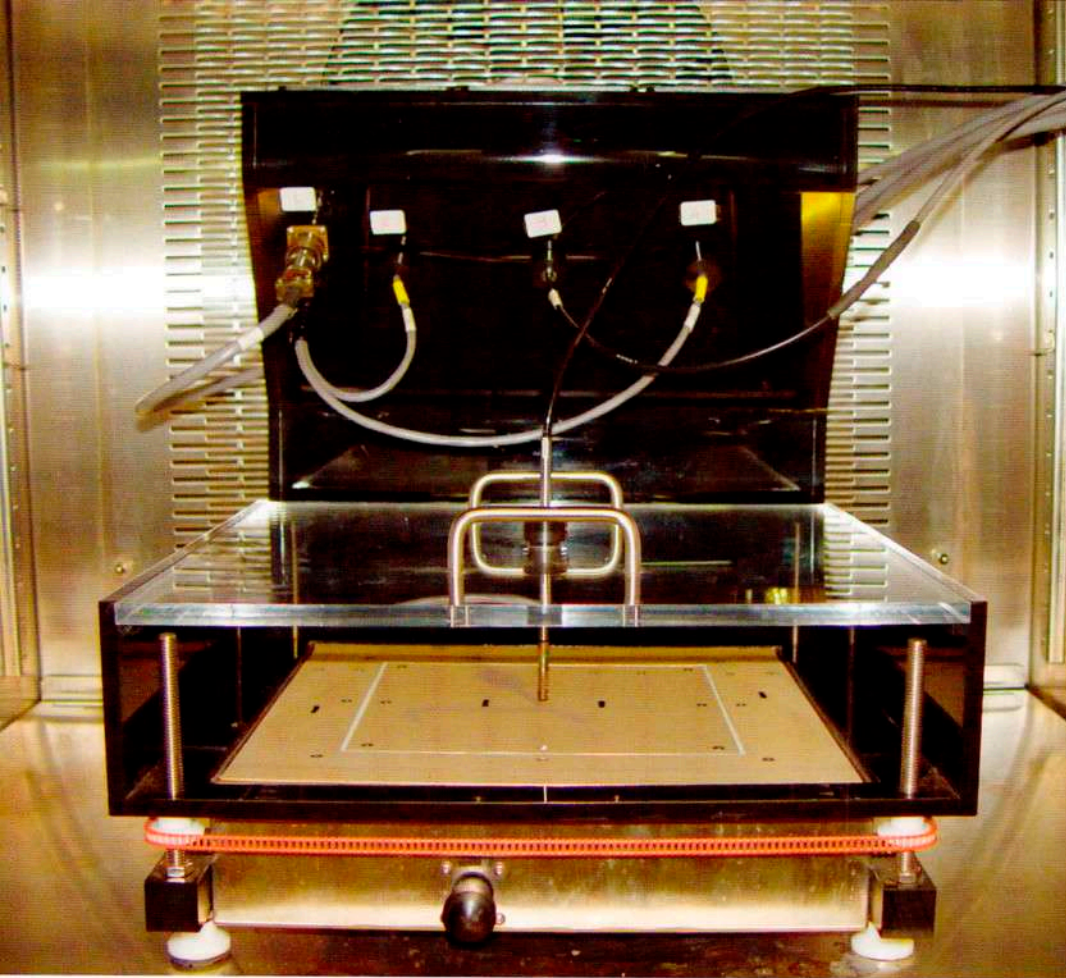

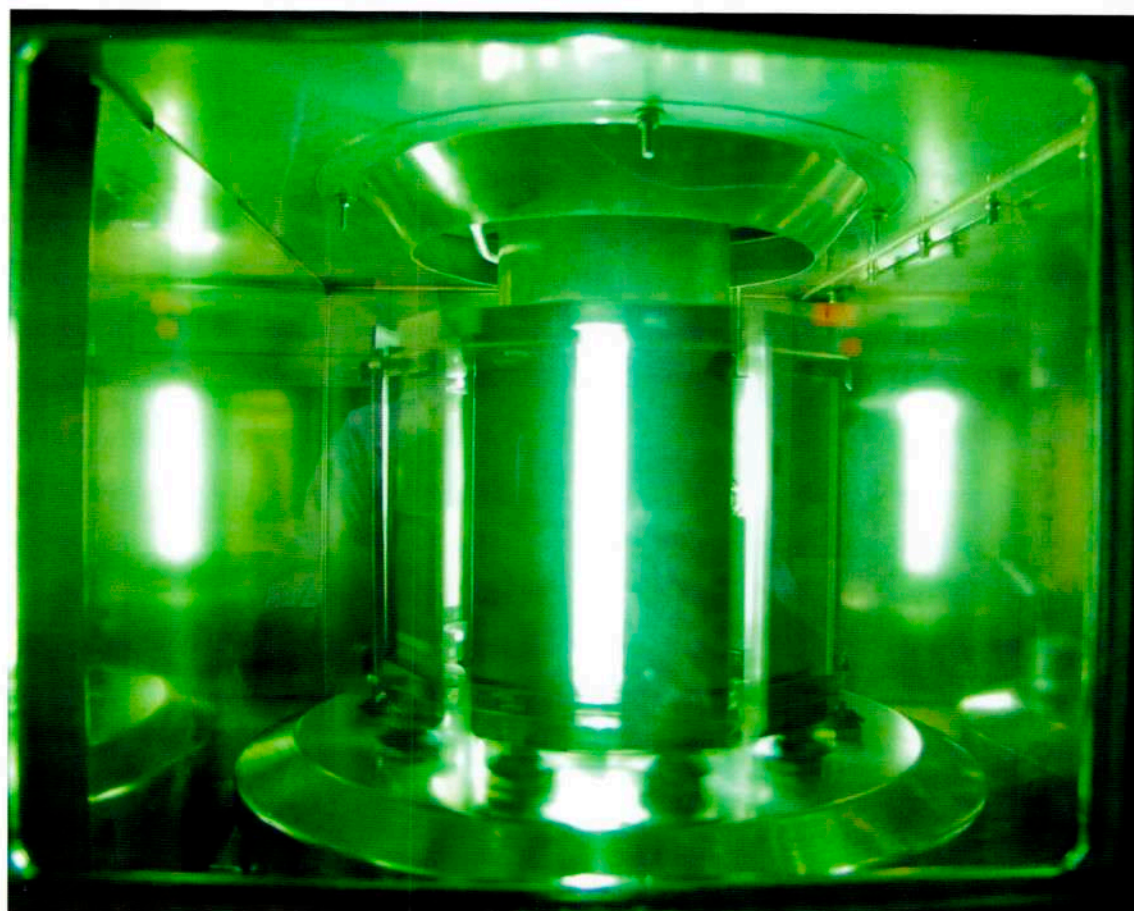

Detall d'un dels microscopis
(Arxiu Leitat)

Aparell de resistència tèrmica per a mesurar el confort dels teixits
(Arxiu Leitat)

Aparell d'envelliment artificial
(Arxiu Leitat)

NOU RUMB, I RELLANÇAMENT DE L'ENTITAT

A bans de l'any 2002, al mateix temps que el sector tèxtil estava immers en una important crisi, la situació de l'entitat no era del tot òptima. El número de treballadors havia disminuït de manera considerable degut a la davallada de la feina, i es va arribar a estar a punt de la fallida, doncs la possibilitat d'efecutar un Expedient de Regulació de Treballadors es va planejar entre els treballadors i directius. L'adveniment de l'any 2000 va resultar clau en aquest redireccionament de l'entitat, doncs es va començar a fer palesa la crisi del sector, i creixia la necessitat de trobar solucions ràpides i en alguns moments dràstiques, com podria ser la reducció de personal.

Va ser en aquest moment on es va optar per donar un tomb en el rumb de l'entitat i realitzar una aposta que ajudés a l'entitat a ocupar un nou espai en el sector industrial català, estatal i internacional. Per a poder relleçar de nou l'entitat, es va elaborar un nou Pla Estratègic i d'Actuacions d'acord amb el mercat industrial i les seves necessitats. Amb aquest punt i seguit en la vida del LEITAT, es va començar a encaminar d'acord amb el mercat industrial, deixant de banda el referent tèxtil, i optant per consolidar el centre com un referent tecnològic multidisciplinar.

Gelbo Flex Tester. La determinació del desprendiment de partícules
(Arxiu Leitat)

Amb la incorporació d'un nou director gerent, Sr. Joan Parra i Farré, es comencen a buscar noves solucions a la situació, i un nou pla d'objectius, sembla que sigui una de les vies més fermes per a millorar l'estat de l'entitat. En aquest punt destaca la necessitat d'incorporar l'entitat a la Xarxa d'Innovació Tecnològica del CIDEM (Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial). Aquesta és un organisme que aglutinava unitats i grups de recerca amb capacitat per a prestar serveis d'innovació tecnològica a les empreses de Catalunya. El perfil de l'entitat va començar a patir una metamorfosi cap a la consolidació en matèria d'innovació tecnològica, la recerca i el desenvolupament. D'aquesta manera doncs, el LEITAT començava la seva carrera de difusió del camp de Recerca i Desenvolupament (R+D) que es realitzava des de feia diversos anys.

Sr. Joan Parra i Farré
(Barcelona 1966)

Doctor en ciències químiques per la Universitat de Barcelona, en l'especialitat de bioquímica, ha participat en múltiples estudis d'investigació a nivell nacional i internacional i ha estat professor de la Universitat de Barcelona. A més, ha complementat la seva competència amb formació en Desenvolupament Directiu amb un mestratge IESE.

Des de l'any 2000 és director gerent del Centre Tecnològic LEITAT, i responsable del nou rumb que ha emprès l'entitat per a consolidar-la com un referent internacional en l'R+D+i (Recerca, Desenvolupament i Innovació). A partir del nou pla estratègic que va emprendre l'entitat sota la seva gestió, aquesta ha passat a ser un Centre Tecnològic reconegut per les altes instàncies governamentals, i ha aconseguit situar-lo a primer línia en matèria d'innovació tecnològica.

Amb l'adhesió a aquesta xarxa governamental es pretenia potenciar el mercat de la subcontractació d'R+D a centres de recerca amb capacitat per oferir aquest tipus de serveis, i el LEITAT era un d'aquests. A la seva experiència, de gairebé cent anys, s'hi unia l'ambició i ganes de voler evolucionar i convertir-se en referència a tots els nivells.

Pel que fa a l'estructura interna, el centre va començar a fer palesa la voluntat de millorar el seu *know how* tecnològic i de coneixement. En aquest sentit es va donar el tret de sortida a incorporar nous especialistes i personal altament qualificat, que aglutinessin tot el ventall de coneixement tecnològic actual, per tal de poder fer front a tot tipus de projecte que es pogués presentar. Al mateix temps, el número d'aparells de tecnologia avançada començaven a ser necessaris per a cobrir les necessitats existents del dia a dia del LEITAT. La nova voluntat de l'entitat radicava en el fet de voler incrementar el potencial tecnològic de l'entitat a tots els nivells possibles.

Determinació del departament d'EPIS (Equips de protecció individual)
(Arxiu Leitat)

És a partir d'aquest moment on la consciència d'element vehicular, entre el coneixement i les empreses, del LEITAT comença a prendre més força, i per això entre els projectes de futur, per servir de base del relleu, en destaca el manteniment de les certificacions ja obtingudes (UNE – 166.002 EX, ISO 9001, ISO 14.001, ISO 17.025 inclòs el tema del foc), així com els requeriments necessaris pel compliment de la llei LIAA (Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental), i les revaluacions segons els nous criteris per ser considerat Centre d'Innovació Tecnològica (CIT). En definitiva, la intenció es centrava en fer entrar el centre en l'excel·lència a tots els nivells.

Durant aquests primers anys del nou segle, el LEITAT va començar una recuperació sostinguda, centrada en recuperar el prestigi que li corresponia. El pla de futur i creixement que empenia el centre convidava a tenir uns bons presentiments vers el futur ja que la intenció, i anticipant-se al que pogués venir, era realitzar una aposta ferma en la transferència de tecnologia a les empreses, mantenint, en part, l'essència fundacional de l'entitat.

El laboratori químic en l'actualitat
(Arxiu Leitat)

Tot i la utilitat d'aquesta tasca efectuada, encara quedaven alguns aspectes a polir, doncs no estava garantida la transferència de tecnologia desenvolupada a les empreses en la seva totalitat. L'adveniment d'esdeveniments clau en el sector industrial tecnològic internacional, i juntament a la voluntat de mantenir la competència o si més no, consolidar l'entitat, feia necessari no aturar la marxa.

El mercat demandava un esforç per poder garantir que les tecnologies desenvolupades per centres com el LEITAT arribessin a les empreses. La situació, coneguda per les autoritats del CIDEM, es va voler solucionar amb la creació de la Xarxa de Centres Tecnològics de Catalunya.

Aquesta pretenia omplir el buit existent entre el coneixement, desenvolupats en universitats o centres de recerca, i el mercat. El dèficit estructural existent en aquest àmbit s'omplia, previsiblement, amb la creació d'aquesta xarxa. Els requeriments demandats pel CIDEM per a poder formar part d'aquesta nova eina, en coordinació amb el Sistema Català d'Innovació, aconseguia aglutinar les diferents tipologies de centres de recerca que treballaven per a que la innovació arribés a ser una realitat.

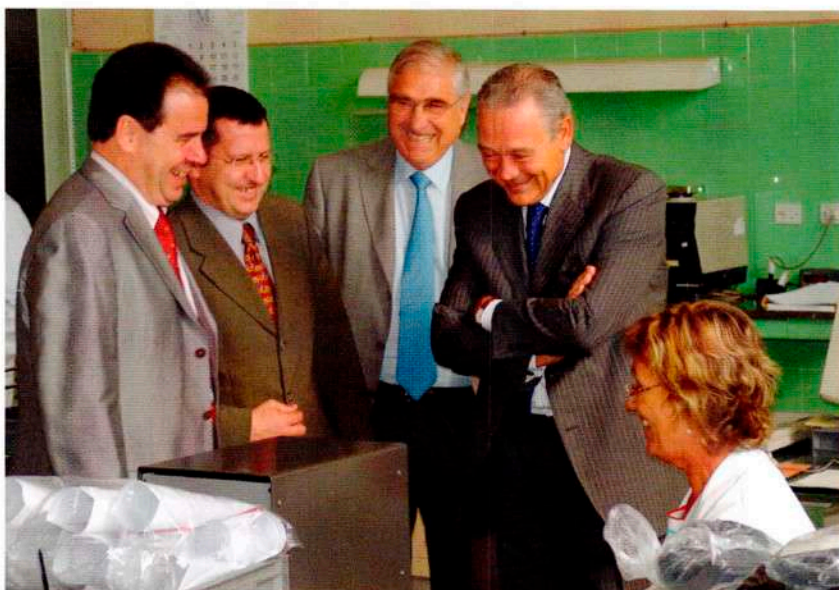

El conseller d'Indústria Josep Maria Rañé firmant al llibre d'honor
(Arxiu Leitat)

El LEITAT reunia tots els requisits per optar a ser membre d'aquesta xarxa, i l'any 2005 va quedar inscrit al nou Registre de Centres Tecnològics de Catalunya amb el codi CT04/04. Amb aquest reconeixement el centre es retrobava amb la voluntat dels socis fundadors d'oferir un servei complet als empresaris, però ara d'acord amb les necessitats dels temps actuals. A partir d'aquest moment l'activitat del LEITAT s'embarca en un camí centrat en la recerca aplicada, en el desenvolupament precompetitiu de serveis per a les empreses, sempre dins dels criteris d'excel·lència, i amb un alt grau de coneixement i recursos tecnològics.

En els darrers temps el centre ha estat optimitzant la seva estructura per oferir solucions globals als empresaris, augmentant el seu potencial tecnològic, i en conseqüència el seu *know-how*, amb la participació en gran número e projectes d'R+D, ja siguin nacionals o internacionals. Amb aquest increment de possibilitats, el LEITAT ha optat per incorporar noves línies d'actuació a les ja existents, mitjançant la introducció i utilització de noves tecnologies.

Segell per a celebrar els noranta anys del LEITAT
(Arxiu Leitat)

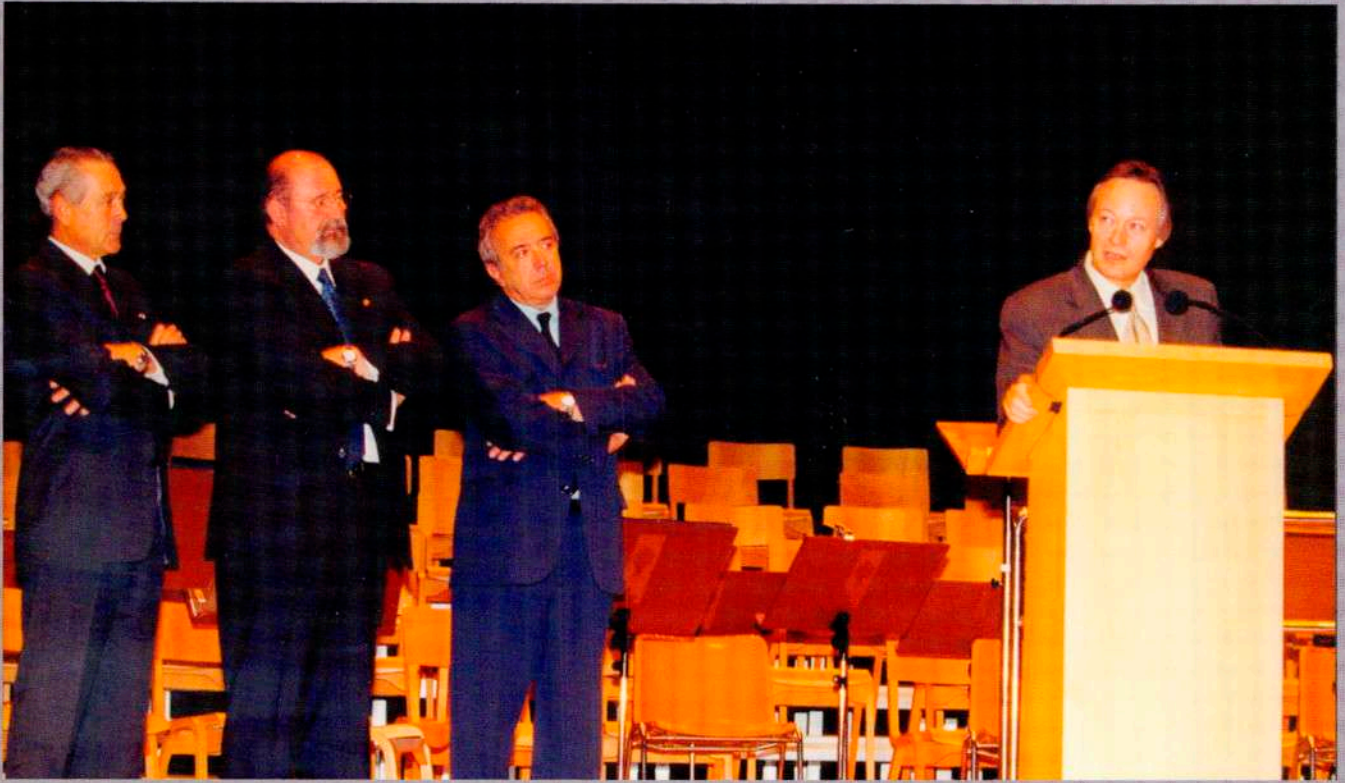

ACTES DE CELEBRACIÓ DEL **90** È ANIVERSARI DE LEITAT

Concert de l'Orquestra Simfònica del Vallès i l'Orfeó Català

EL LEITAT AVUI

Fidels als objectius fundacionals però adaptat als nous temps

Si fa cent anys la voluntat dels socis fundadors es centrava en oferir un espai de suport i assessorament per als empresaris del sector tèxtil, aquesta idea es manté encara viva, però adaptada a les necessitats reals del segle XXI.

L'acompanyament i recolzament a les empreses es manté, però amb un ventall de possibilitats molt més ampli, ja sigui en activitats i serveis disponibles, com en possibilitats tecnològiques.

Desenvolupament tecnològic

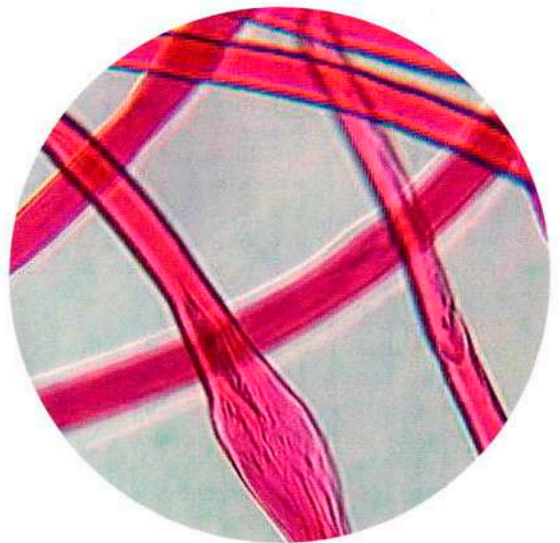
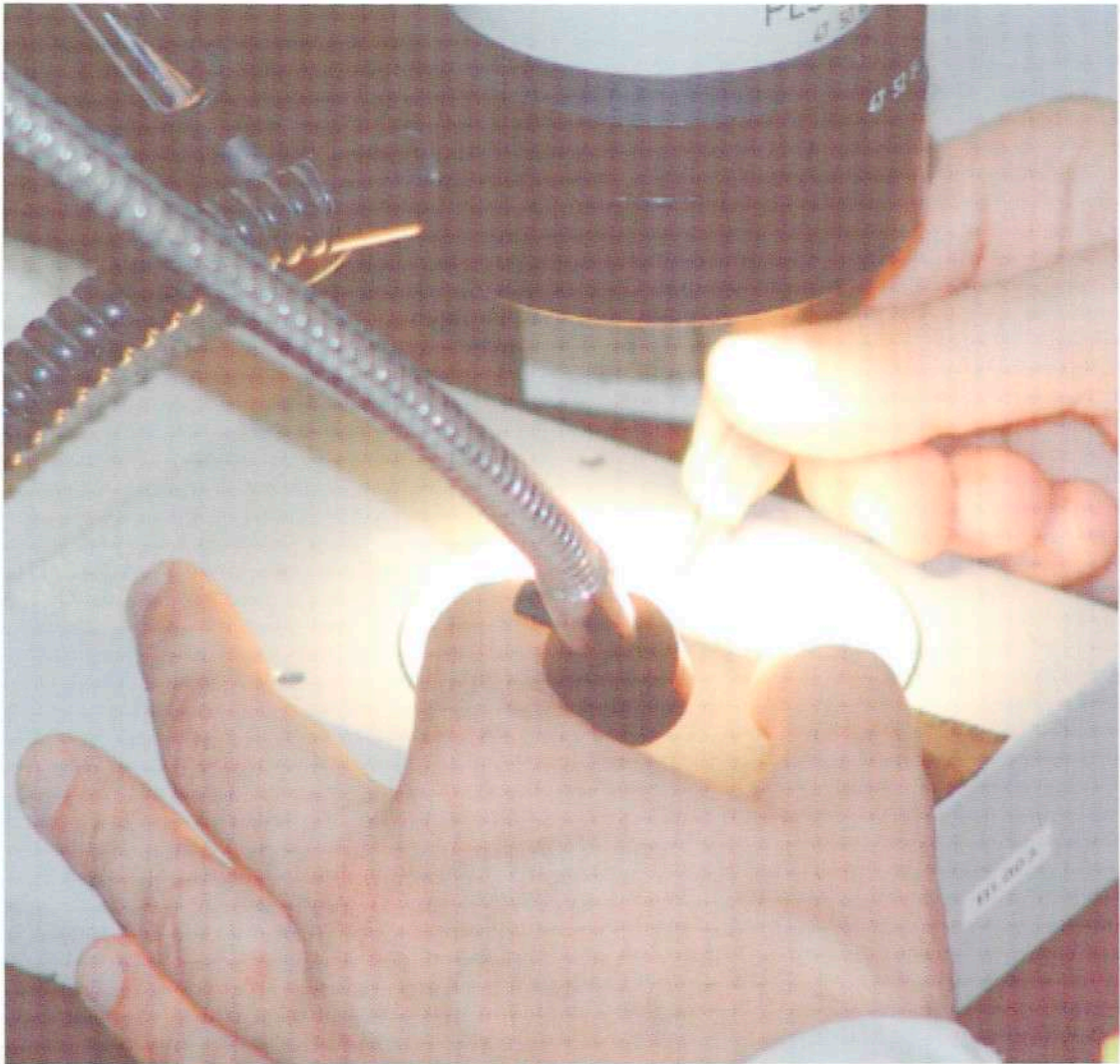
L'entitat ha vist incrementat de manera considerable el seu potencial tecnològic a tots els nivells, amb aparells de tecnologia avançada, com amb personal altament qualificat. Des de la instauració del nou pla d'actuacions, la plantilla s'ha vist doblada en nombre, i multiplicada en coneixements, ja que el perfil d'aquests ha estat sempre d'una alta qualificació, doctors, enginyers superiors, llicenciats o doctorants. Amb això es cobreix la necessitat real de poder fer front a la nova naturalesa multidisciplinària de l'entitat, i poder oferir serveis en tots els camps tecnològics.

El LEITAT està dotat dels aparells més tecnològicament avançats per al desenvolupament de projectes d'innovació tecnològica.

Una de les apostes més fermes que s'han fet per a poder consolidar la imatge de l'entitat es centra en aconseguir un personal altament qualificat, que pugui atendre la diversitat de projectes que es puguin presentar diàriament al centre. La intenció és oferir un servei de qualitat i personalitzat per a tots els seus col·laboradors.

La formació i l'experiència del personal tècnic de l'entitat permet oferir un servei de qualitat i específic orientat a les necessitats dels nostres clients

L'aposta pel valor afegit

Les necessitats del mercat han fet que el LEITAT adquireixi un pes molt important en l'esdevenir de les empreses tecnològiques actuals. Fets com l'alliberament d'aranzels de l'any 2005 han provocat l'agudització de la crisi, i al mateix temps, que l'aposta de futur sigui el valor afegit en els productes. En aquest aspecte, el LEITAT ha ofert el seu potencial tecnològic per oferir a les empreses vies de solució i reconversió per a recuperar el seu nivell competitiu. Les vies per aconseguir-ho poden passar per a la reorientació estratègica del seu producte, o per apostar per a la innovació.

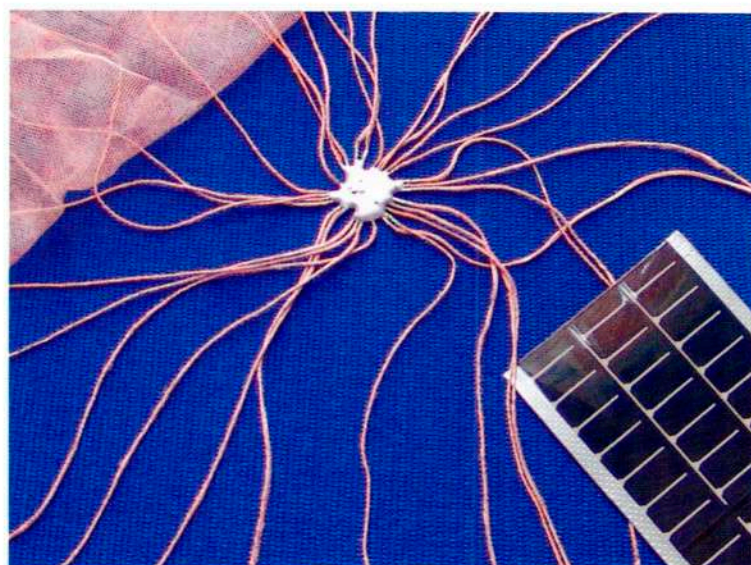

La reorientació és clau per a reforçar el nivell competitiu empresarial

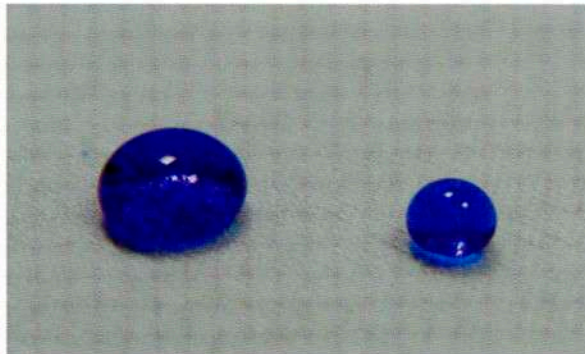
El desenvolupament de projectes al Centre Tecnològic LEITAT segueix una doble naturalesa. Per una banda hi han els projectes realitzats amb un partner privat, una empresa que vol desenvolupar una tecnologia, i per l'altre el desenvolupament d'una tecnologia d'innovació de manera autònoma, per després oferir-la a les empreses potencials del sector que correspongui. Aquesta doble via de desenvolupament de projectes ofereix un ampli ventall de possibilitats a tots els nivells.

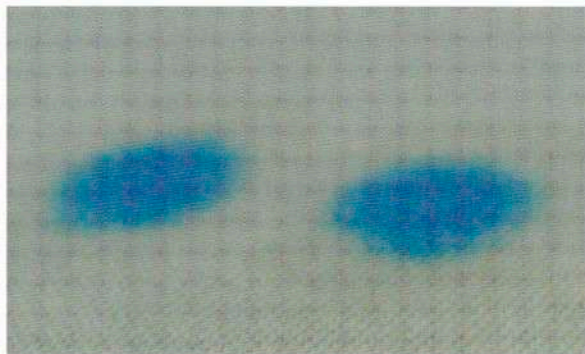
Els diferents prototips desenvolupats són una mostra de l'ampli ventall de sectors en els que té incidència el LEITAT

El tractament en plasma sobre diferents materials és una de les àrees d'activitat en que treballa el Departament de Projectes d'R+D del Centre Tecnològic.

El Centre Tecnològic LEITAT ofereix tots els projectes que desenvolupa a fomentar la transferència de tecnologia a les empreses que ho precisin, o s'interessin per aquests. La idea es basa en transferir el coneixement adquirit al món real, o més en concret al sector industrial competitiu.

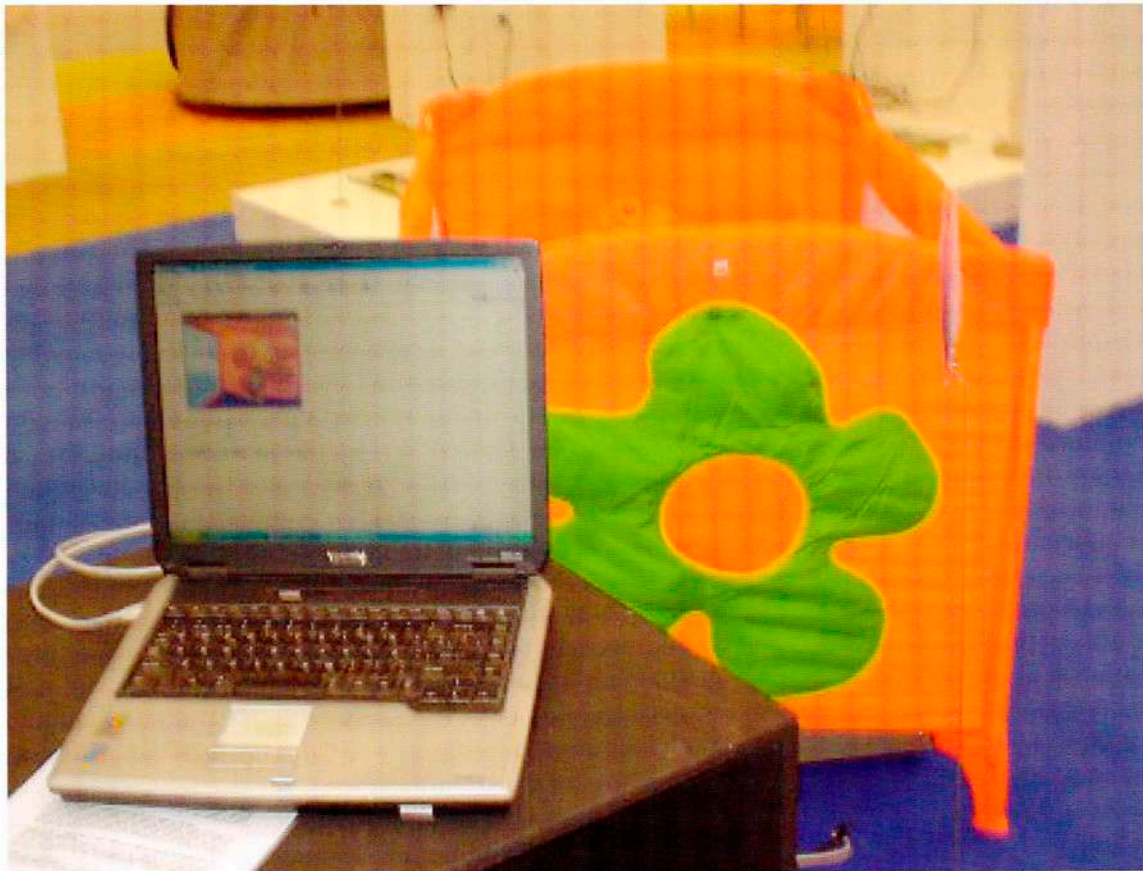

El Bressol Intel·ligent

El bressol intel·ligent és un nou concepte de descans per als nadons en el que s'integren un avançat sistema de seguretat i els mètodes de relaxació d'última generació per a garantir tant l'òptim repòs dels infants com la tranquil·litat dels seus pares.

Ergonomia i confort, amb l'ús de teixits transpirables i microcàpsules relaxants i antisèptiques que ofereixen màxima comoditat al nadó en tot moment. Control i protecció amb elements de seguretat integral, com la pantalla de protecció solar, els sensors de temperatura o la càmera de vídeo i audio integrada que permet una vigilància "on-line" del bebé. Estimular els sentits amb la incorporació d'elements interactius (música)... Propietats que estalviaran molts plors als pares.

Tecnologia:

Gadgets diversos, com una càmera o un fil musical, integrats al teixit amb transmissió d'imatges i so a través de tecnologia wireless. Microcàpsules amb propietats relaxants i antisèptiques que prevenen al nadó de possibles infeccions i alteracions. Teixits que emeten llum en la foscor gràcies a una tinta que acumula llum solar i l'emeten un lloc obscur. Aplicacions: Les aplicacions previstes per al sector dels bressols per a nens, o en el camp de la medicina en persones que precisen d'una vigilància constant.

L' experiència és un grau

L'essència de servei a les empreses es manté viva també gràcies a l'àrea de formació que ofereix el centre a tots els nivells. Ja sigui per formar al personal tècnic de les empreses a comprendre la tasca que es desenvolupa al centre, com per facilitar la transferència de tecnologia. El LEITAT imparteix formació seguint amb la vocació de servei dels seus inicis.

El LEITAT posa el seu *know-how* disponible al servei de les empreses col·laboradores amb sessions de formació personalitzades.

Projectes del futur

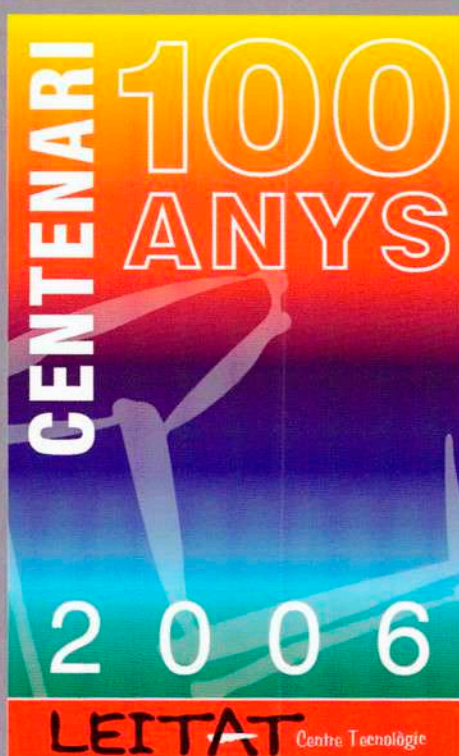
La societat actual, i més en concret el sector industrial, demana un coneixement altament desenvolupat, així com la seva possible aplicació al mercat tecnològic. El LEITAT ofereix tot el seu coneixement per a aquest desenvolupament avançat, així com per treballar i consolidar el sector industrial català a primera línia internacional.

El gran ventall d'àrees d'actuació de l'entitat permet col·laborar amb entitats de tots els sectors de la indústria.

SOPAR DE CELEBRACIÓ DEL CENTENARI DE LEITAT
(1906-2006)

Àrees de treball

Al llarg de la seva dilatada història, l'estructura interna del Centre Tecnològic LEITAT ha patit diverses modificacions, arribant en l'actualitat ha aglutinar la seva tasca en quatre gran àrees de treball. Aquestes responen a la nova filosofia de l'entitat, i tenen un camp d'actuació transversal, deixant de banda l'essència tèxtil del centre, per convertir-la en multidisciplinària i tecnològica en general. A més, totes elles poden estar interrelacionades, ja que poden complementar les seves tasques, amb un únic objectiu, oferir un servei de qualitat al col·laborador-client del LEITAT.

Testing

Procurar un control de qualitat eficient i de garanties és la premissa en la que es basa l'àrea de Testing del Centre Tecnològic LEITAT. Oferint a les empreses tots els serveis necessaris per garantir la qualitat dels seus productes, acompanyant-los en tot el procés, des del desenvolupament fins al producte final, s'aconsegueix aquest reconeixement.

Mitjançant les certificacions i acreditacions de les determinacions realitzades i les potencialment realitzables, el LEITAT pot garantir els seus resultats. Els diferents Departaments que conformen l'àrea de Testing són:

Tèxtil

Automoció

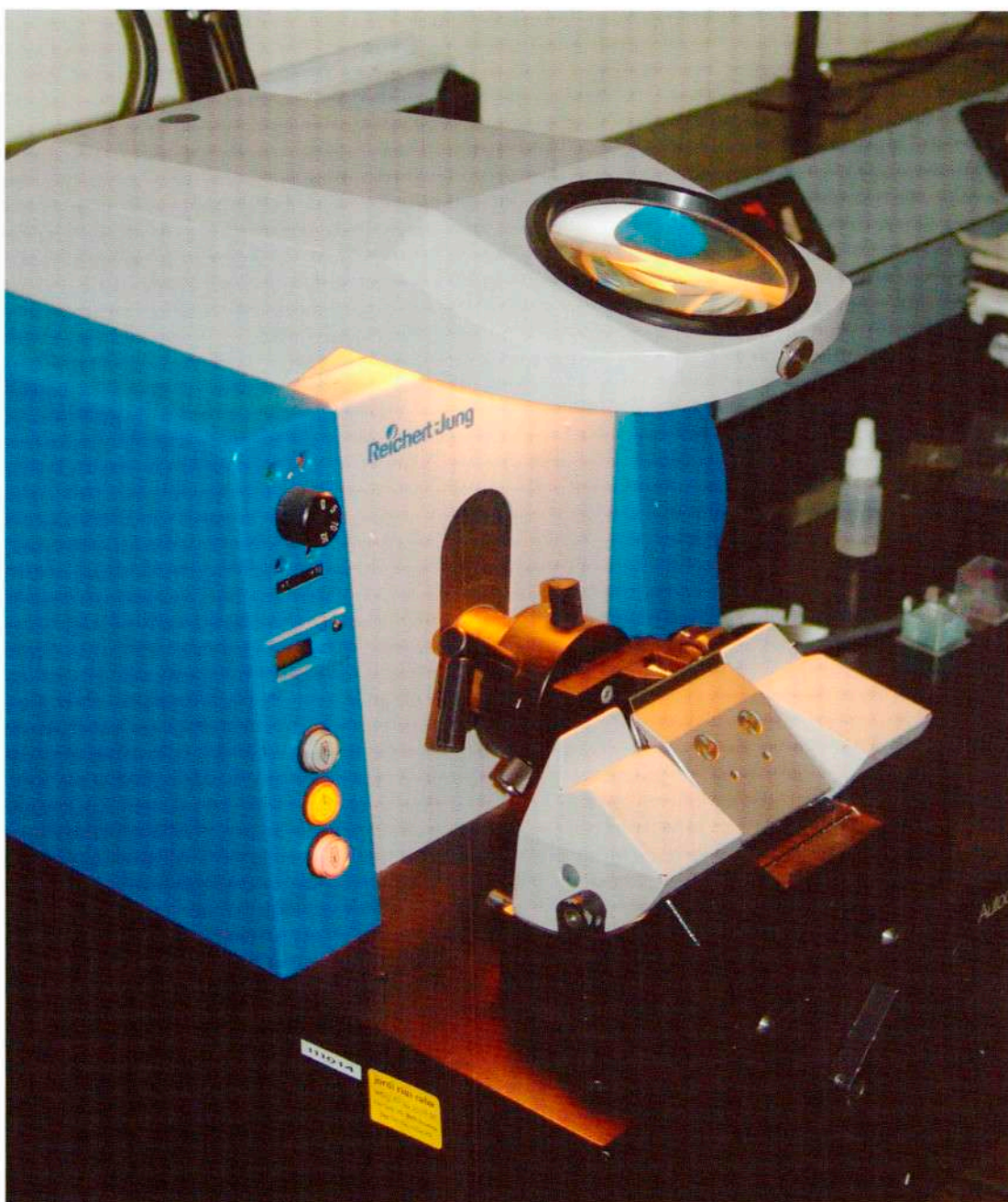
Químic - Tèxtil

Determinacions físiques

Envelliments

La certificació es realitza minuciosament i d'acord amb els paràmetres establerts

Medi Ambient

Tot i que la societat actual basa el seu desenvolupament en la tecnologia avançada, és conegut l'increment de la consciència ambiental. El Centre Tecnològic LEITAT ja a finals de l'any 2004 va voler evidenciar que desenvolupament tecnològic i consciència ambiental no eren incompatibles i va decidir crear una àrea dedicada al Medi Ambient. Els requeriments governamentals en matèria ambiental per a les indústries són cada vegada més exigents, però no per això s'ha de renunciar al desenvolupament.

Des d'aquesta àrea es pretén dotar a les empreses de les eines necessàries tant per a complir aquests requisits legals, com per poder instaurar uns processos productius basats en l'eficiència i el respecte pel Medi Ambient. Reduir al mínim l'impacte ambiental de l'activitat diària, fent servir els recursos de manera eficient tant econòmica com mediambientalment, és la base sobre la que treballa el LEITAT.

Donar resposta a aspectes com la millora energètica, l'optimització de recursos o la minimització de residus; realitzar estudis mediambientals o l'adequació a la LIAA (Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental) permetran afrontar amb èxit i seguretat el nou panorama industrial.

El LEITAT ha rebut diversos reconeixements per la seva tasca pel bé del Medi Ambient, com el rebut de la Cambra de Terrassa.

Projectes de Gestió

Amb la idea d'acompanyament a les empreses des del punt de partida, l'Àrea de Gestió es presenta com l'agent clau per a les empreses que vulguin millorar la seva competitivitat, o si més millorar el seu procés productiu. Mitjançant diferents programes o línies d'activitat, des de l'Àrea de Projectes de Gestió del LEITAT s'ofereixen diferents eines de gestió de la innovació, generació de projectes, reorientació i reestructuració empresarial cap a nous models de negoci.

A partir de directrius creades a nivell internacional, el LEITAT treballa pel bon esdevenir de totes aquelles empreses que vulguin aconseguir una millora notable en el seu dia a dia empresarial. Les diferents línies de gestió que actualment es desenvolupen des del centre són:

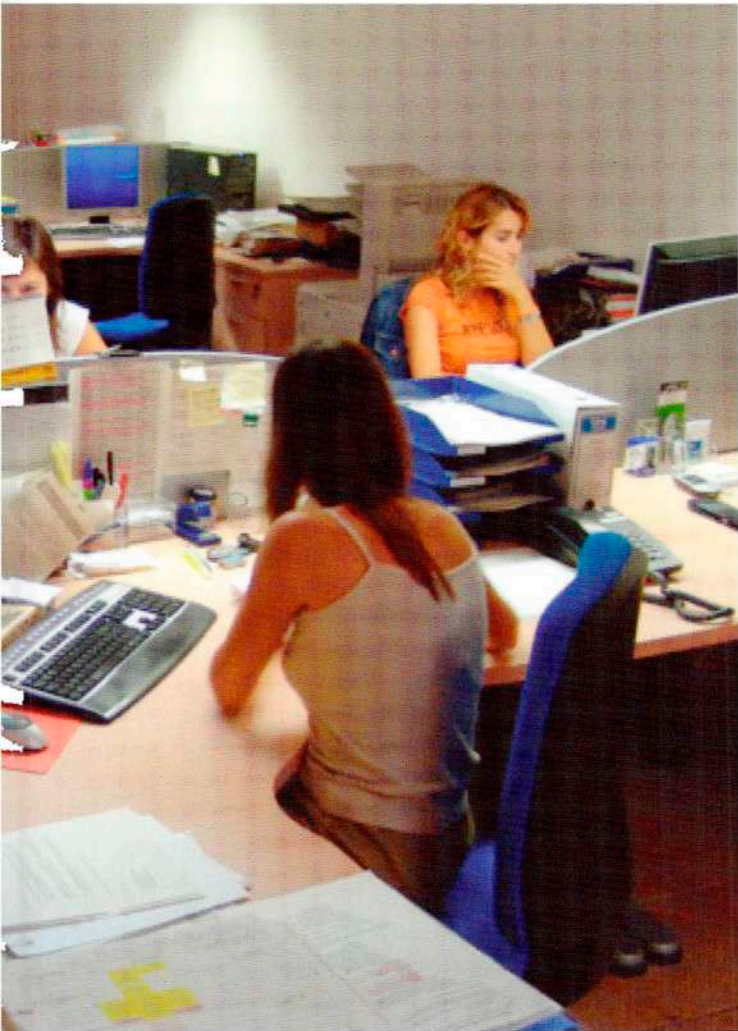
Reorientació: El LEITAT ofereix recolzament a aquella empresa que cerca noves activitats que els permeti obrir-se a nous models de negoci, i amb millors perspectives de futur.

Disseny: S'ofereixen accions destinades a orientar l'empresa en la seva tasca de disseny, un dels pilars per recuperar la competitivitat.

Els camps d'actuació del Departament de Projectes del LEITAT permeten a les empreses col·laborades millorar el seu nivell tecnològic.

Sistemes de Gestió: Acompanyament del LEITAT a l'empresa per a implantar sistemes de gestió de qualitat, medi ambient, prevenció de riscos, etc.

Gestió de la innovació: Mitjançant la sistematització dels processos de l'empresa, basant-se en la innovació, s'ofereix una millora que pugui fer augmentar la competitivitat.

Formació: Línia encaminada al disseny d'accions formatives que puguin ajudar a l'empresa, i al seu personal, en alguna matèria determinada. El LEITAT pot oferir accions de formació adaptades i personalitzades segons les necessitats.

Tecnologia: El LEITAT ofereix accions per a les empreses que vulguin millorar el seu nivell tecnològic, ja sigui de recolzament com de processos.

R+D

La branca d'actuació del centre que marcarà el seu futur és l'Àrea de Projectes de Recerca, Desenvolupament i Innovació (R+D+i). La possibilitat d'oferir a les empreses del sector tecnològic industrial una via per recuperar la competitivitat, o si més no, ampliar el seu mercat d'actuació serà clau en el desenvolupament tecnològic de l'entitat.

Les línies d'actuació que ofereix el Centre Tecnològic LEITAT en aquesta àrea d'R+D són:

Noves fibres: El desenvolupament de noves fibres, amb un alt contingut tecnològic, a partir de matèries nobles, que ofereixin noves aplicacions, i altes prestacions. Aquesta línia es basa en el desenvolupament d'activitats d'investigació i innovació de tèxtils tècnics.

Funcionalització: L'objectiu és obtenir productes que combinin confort i noves funcionalitats, i que esdevinguin una alternativa interessant per al desenvolupament de tèxtils confortables i multifuncionals.

Biomaterials: Desenvolupament de biomaterials o composites naturals amb aplicacions diverses.

Una de les tasques del departament de projectes d'R+D es centra en la investigació de noves aplicacions i funcionalitats tecnològiques per a que puguin ser implementades a les empreses col·laboradores.

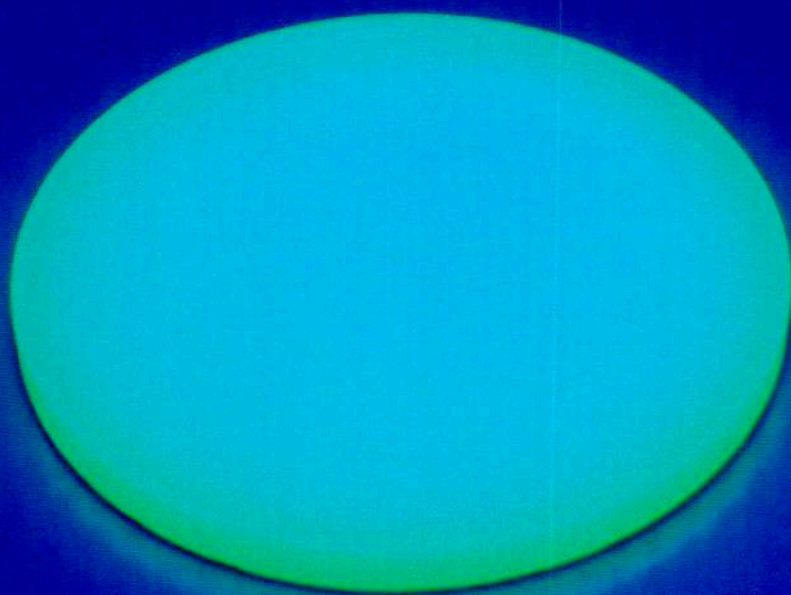
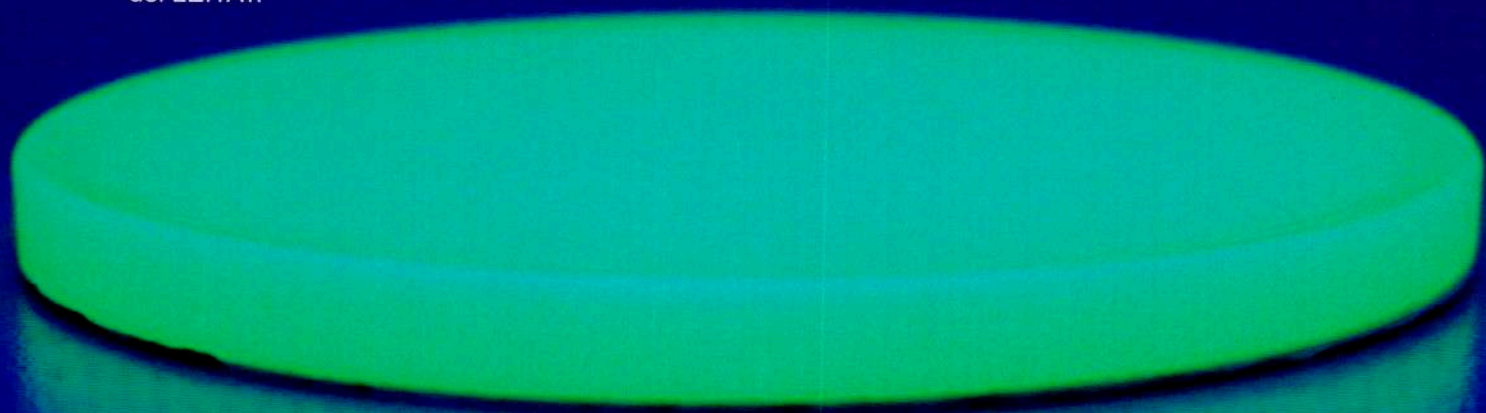
“Human Performance”: El mercat actual reclama unes exigències mínimes, sobretot en propietats com la durabilitat. Per satisfer aquestes demandes dels consumidors, es proposa la utilització de tecnologies emergents que puguin modificar i obtenir noves propietats per a les peces.

Materials tècnics multifuncionals: Aquesta línia engloba tots aquells materials i processos amb diverses propietats. Els objectius es basen en el desenvolupament de productes amb un alt valor afegit, que permeti la obertura a nous nínxols de mercat.

Materials Intel·ligents: A partir del treball en noves àrees de coneixement de nous materials i de noves fonts d'energia es pretén explotar al màxim les seves propietats.

El desenvolupament de materials luminescents és una de les darreres investigacions del LEITAT.

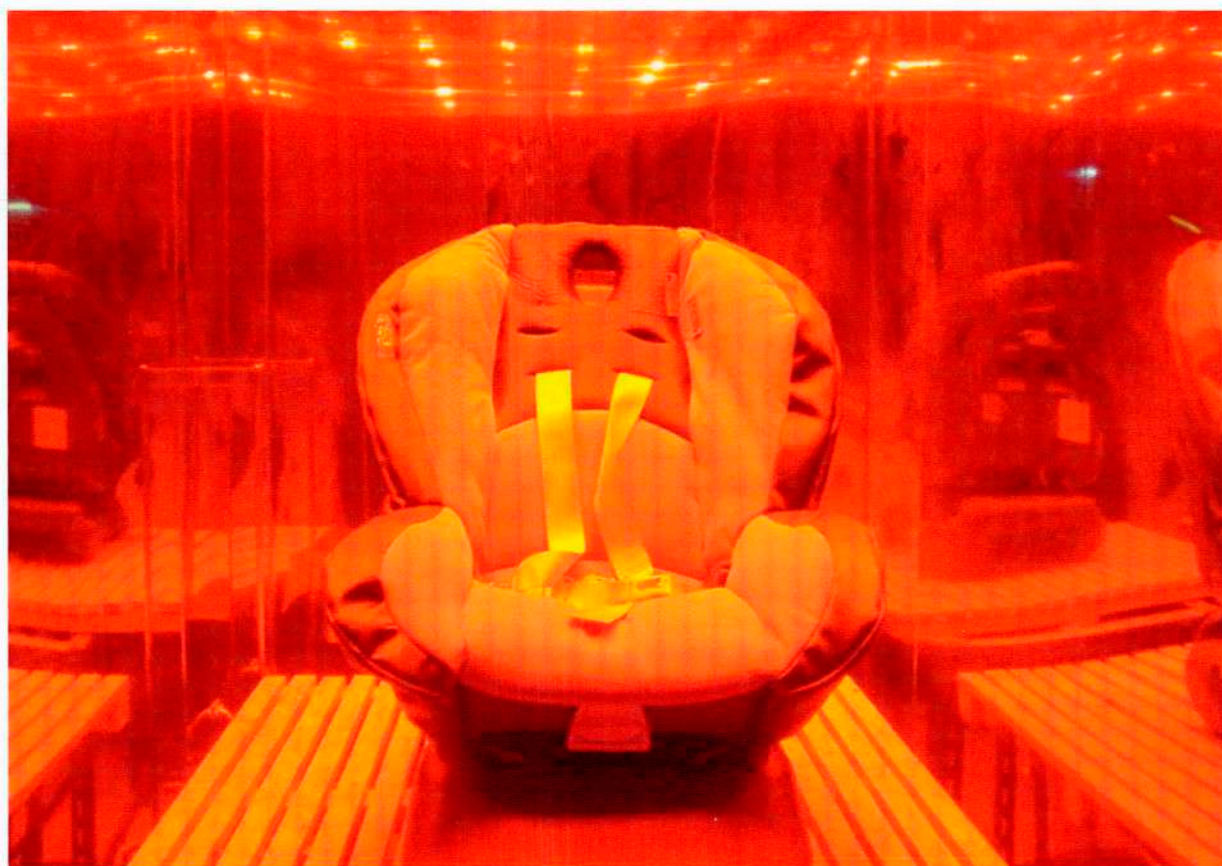

EL FUTUR: L'INICI D'UNA NOVA ERA

La consolidació del Centre Tecnològic LEITAT com una entitat de referència en el camp de la innovació tecnològica, complint els objectius marcats en el Pla Estratègic dels darrers anys, no provocarà una aturada ni alentiment en el seu propi desenvolupament, ans el contrari, ha obert les portes d'un nou pas en l'esdevenir de futur de l'entitat.

El fet de seguir amb la intenció de mantenir els principis d'entitat de recolzament a la gestió dels diferents actors del sistema tecnològic, obliga al centre a oferir una oferta diversificada, flexible, i adaptada a les necessitats existents. Així doncs, es pretén impulsar i augmentar el caràcter del centre com a mitjà connector d'universitats, empreses i estat. La capacitat del LEITAT per detectar i aprofitar les sinèrgies existents, i potencials, per afegir valor a la innovació tecnologia, i en conseqüència al teixit empresarial.

Constantment s'estan ampliant el camps d'actuació i les seves accions per augmentar les àrees d'activitat de l'entitat, així com els seus camps d'acció. A tall d'exemple recentment s'ha iniciat un procés d'obertura a l'exterior amb la implantació d'una delegació comercial a Stuttgart. Aquesta acció, desenvolupada amb el suport del COPCA (ConSORCI de Promoció Comercial de Catalunya), és una de les primeres en el Pla d'Internacionalització del LEITAT, que pretén aconseguir el reconeixement en matèries tan desenvolupades i d'actualitat com el dels Teixits Tècnics.

Amb l'obertura d'una delegació de l'entitat a Alemanya, impulsada conjuntament amb el COPCA, el LEITAT pretén internacionalitzar la seva comesa.

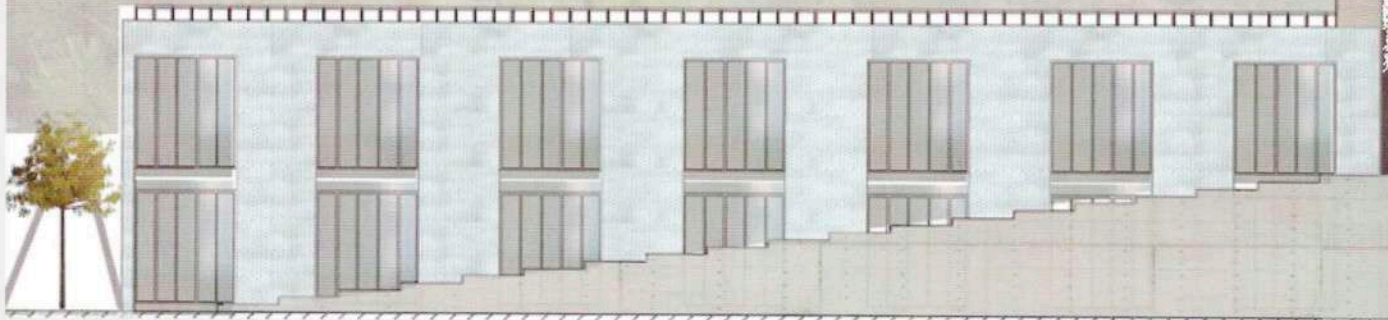
El ràpid posicionament en el sistema tecnològic europeu, com un dels principals especialistes en matèria d'R+D+i, així com el fet de ser un centre de referència en matèria de transferència de tecnologia a les pymes, marcarà el futur del Centre Tecnològic LEITAT, i representarà la base del seu futur més immediat.

Una de les passes més fermes i determinants que es pretenen donar en els propers anys es centra en un nou edifici per al LEITAT. De la mateixa manera que fa cent anys l'evolució de l'activitat va provocar la construcció de l'edifici de Lluís Muncunill, i posteriors ampliacions i reformes, en aquest moment es viu un calc d'aquesta situació. Per tal de poder fer front al alt volum de treball, juntament amb la voluntat d'oferir un servei tecnològicament avançat i adaptat a les necessitats del segle XXI, es pretén dotar a l'entitat de les instal·lacions necessàries per aquest propòsit.

És per això, que l'any 2005 marcarà un abans i un després en l'esdevenir de la història del centre i la ciutat, ja que ha estat testimoni de l'acord de permuta firmat amb l'Ajuntament de Terrassa per cedir al Centre Tecnològic LEITAT uns terrenys al Polígon Industrial d'Els Bellots II. A canvi, l'Ajuntament rebrà les instal·lacions històriques, un referent més del caràcter modernista de la ciutat, per a equipaments municipals. Aquest fet és un pas més en la relació de mútua confiança que ha existit entre l'associació i la ciutat des del primer dia de la seva creació.

ALÇAT FRONTAL

SDE EL
P A FORA

UN EDIFICI DE GARANTÍES – UN EDIFICI DE FUTUR

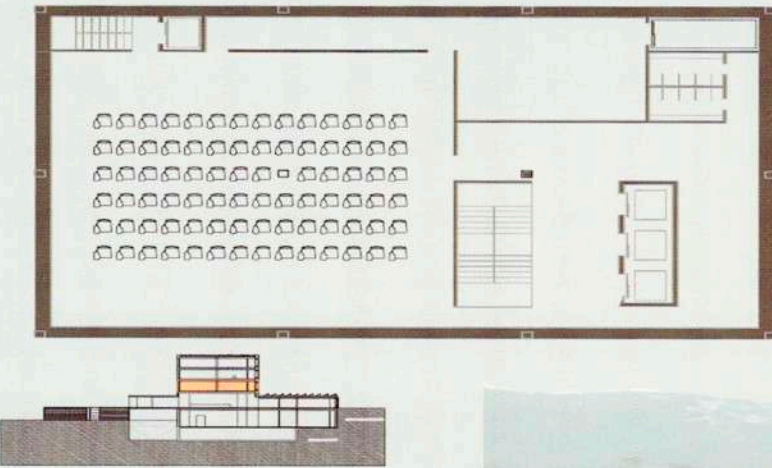
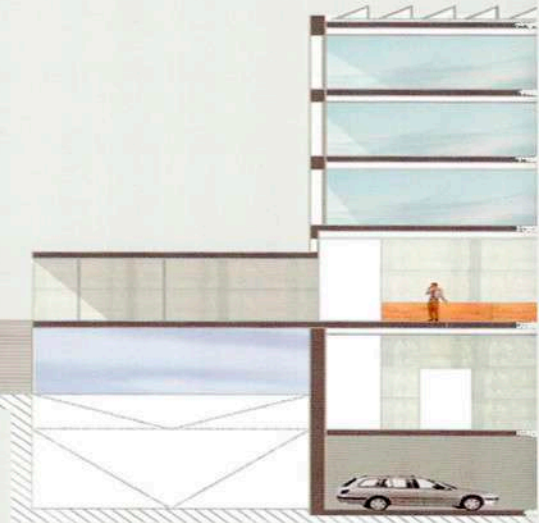
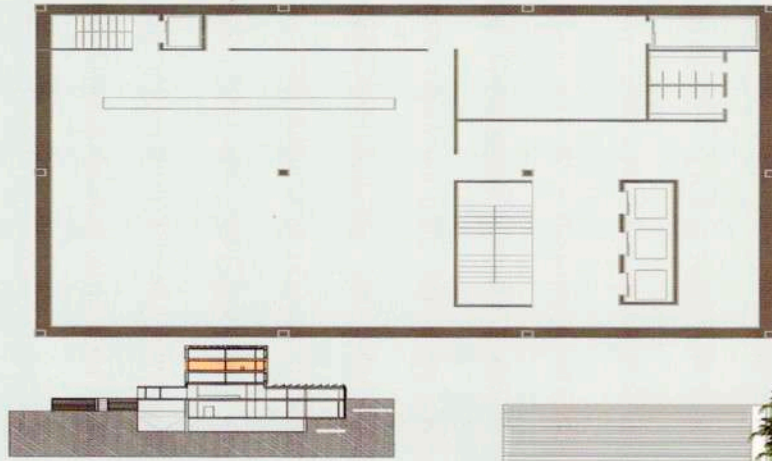
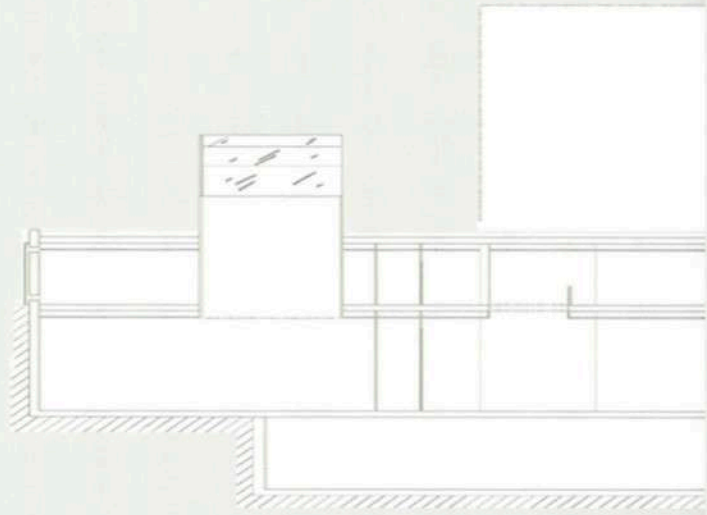
El futur esperançador del Centre Tecnològic LEITAT es concep en base al nou edifici que respondrà a totes les exigències marcades per la nova estratègia que ha adquirit l'entitat, i anirà més enllà dels requeriments dels organismes internacionals. És per això que aquest estarà integrat amb tots els avenços tecnològic necessaris per cobrir l'ampli ventall de serveis previstos, però al mateix temps, i d'acord amb les noves directrius que mouen la indústria mundial, serà respectuós amb el medi ambient.

Conscients que el desenvolupament de noves tecnologies és la base per al futur de tots els sectors tecnològics del planeta, es pre-tén aconseguir un edifici que respongui a les seves necessitats, un complex compendi de recursos que aglutini les experteses necessàries per aconseguir treballar en recerca i desenvolupament. És per això que es preveu un edifici tecnològic de disseny i amb avaluació ambiental.

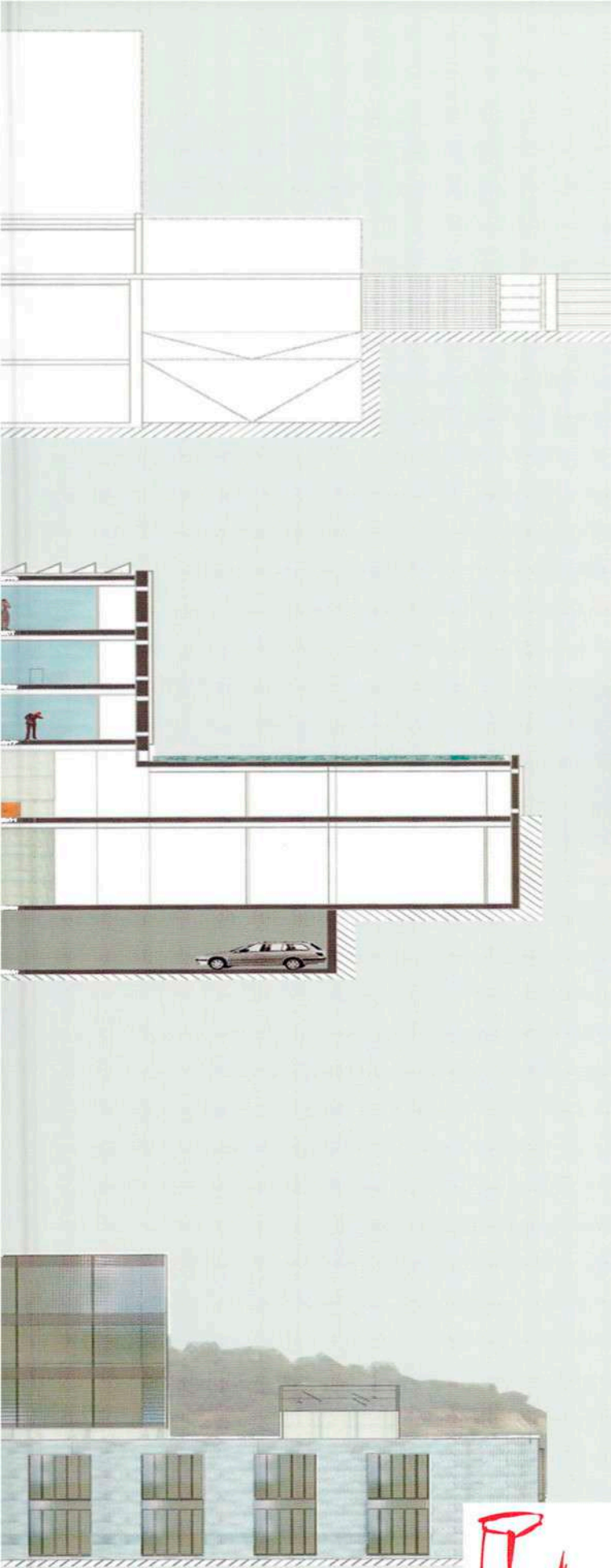
3 Els prop de cinc mil metres quadrats de que disposarà l'entitat serviràn per integrar un conjunt d'espais on s'instal·laran les diferents àrees projectades, d'entre les que destaquen la de química-medio-ambiental, biològica-fisiològica, mecànica-robòtica, noves tecnologies, microscopia.

A partir d'un conjunció total amb l'entorn, l'edifici reunirà tot allò necessari per a un edifici del segle XXI, tecnològicament avançat, respectuós amb el medi ambient, i punt de referència internacional.

Les propietats del projecte de nou edifici responen a les noves directrius de futur que vol impulsar l'entitat, aconseguint fusionar sostenibilitat i desenvolupament tecnològic.

Bibliografia

Col·lecció local. *La Indústria a Terrassa*. Maleta temàtica 1

Salvador Cardús i Ros. *Els Terrassencs del segle XX*. Immigració, identitat i canvi. Diari de Terrassa. 2005

Edició Cecot. *25 anys de Cecot*. 2004

Miquel Solé Sanabria. *Història Industrial de Terrassa II*. Diari de Terrassa. 2000

Acondicionamiento Tarrasense 1906 - 1956. Edició 50 Aniversari. 1956

Acondicionamiento Tarrasense 1906 - 1931. Edició 25 Aniversari. Reedició. 1999

Laboratorio de Ensayos e Investigaciones Textiles del Acondicionamiento Tarrasense. 75 Aniversari. 1984

Fonts d'arxiu

- Centre Tecnològic LEITAT. Catàlegs diversos
- Documents Acondicionamiento Tarrasense
- Documents Centre Tecnològic LEITAT
- Documents diversos
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1906 – 1918
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1918 – 1930
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1930 – 1952
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1952 – 1964
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1965 - 1974
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Generals 1975 - 2006
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1923 – 1935
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1935 - 1950
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1951 - 1964
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1964 - 1972
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1972 - 1990
- Libro de Actas de l'Acondicionamiento Tarrasense. Junes Directives 1990 – 2006
- Llibres d'Inventaris diversos

100 ANYS D'HISTÒRIA
de l' 'Acondicionamiento Tarrasense
al LEITAT Centre Tecnològic

CENTENARI **100**
ANYS
2006

amb la col·laboració de:

Ajuntament **de Terrassa**

Societat del Coneixement